Møte tirsdag den 18. juni kl. 13.05.

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 101):

1. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Norsk klimapolitikk og om Tilleggsmelding til Norsk klimapolitikk
(Innst. S. nr. 240 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 54 (2000-2001) og St.meld. nr. 15 (2001-2002))
2. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Terje Klungland, Sylvia Brustad og Olav Akselsen om økt energigjenvinning i industrien
(Innst. S. nr. 241 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:27 (2001-2002))
3. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen, Inge Ryan og Hallgeir H. Langeland om bruk av biodrivstoff for å redusere utslippene av farlige klimagasser fra transportsektoren
(Innst. S. nr. 242 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:56 (2001-2002))
4. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen, Hallgeir H. Langeland og Inge Ryan om konvertering av oppvarming med fossile energikilder til oppvarming med nye fornybare energikilder, for å redusere utslippene av farlige klimagasser
(Innst. S. nr. 244 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:82 (2001-2002))
5. Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik, Kjetil Bjørklund og Bjørn Jacobsen om bedre indikatorer for energiforbruk i kommunene
(Innst. S. nr. 245 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:101 (2001-2002))
6. Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om betre miljø i byar og tettstader
(Innst. S. nr. 246 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 23 (2001-2002))
7. Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om samtykke til godkjenning av avgjerd i EØS-komiteen nr. 123/2001 om innlemming av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/30/EF om felles regler for det indre marked for naturgass (gassmarknadsdirektivet) i vedlegg IV til EØS-avtala (Energi)
(Innst. S. nr. 267 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 42 (2001-2002))
8. Forslag oversendt fra Odelstingets møte 13. juni 2002 (jf. Innst. O. nr. 72):
«Stortinget ber Regjeringa så snart som mogleg komme tilbake til Stortinget med forslag til endring av arbeidsmiljølova slik at:
1. dei tilsette sin informasjonsrett blir ivaretatt ved oppkjøp av aksjeselskap på ein slik måte at lova også inkluderer informasjonsplikt ved aksjekjøp som overstig henholdsvis 1/3, 1/2 og 2/3 av aksjane i eit selskap (jf. arbeidsmiljølovas kap. XII § 73)
2. meldeplikta for arbeidsgivarane ved aksjekjøp som overstig henholdsvis 1/3, 1/2 og 2/3 av aksjane i eit selskap følgjer dei same framdriftsreglane som ved masseoppseiingar, nærmare beskrive under arbeidsmiljølovas § 56 A
3. det blir høve til å iverksetje sanksjonar dersom pliktene beskrive i 1 og 2 ikkje blir fulgt ved at a) endringar av verksemda ikkje kan skje før dei tilsette er informert, og b) eventuelle negative konsekvensar for dei tilsette ikkje kan iverksetjast før 1 og 2 er oppfylt.»
9. Innstilling fra næringskomiteen om et mindre og bedre statlig eierskap
(Innst. S. nr. 264 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 22 (2001-2002))
10. Referat

Presidenten: Representanten Heidi Sørensen vil framsette et privat forslag.

Heidi Sørensen (SV): På vegne av representanten Bjørn Jacobsen og meg selv vil jeg framsette et forslag om miljøsertifisering av tømmer og trevirke.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Før vi går til behandling av dagens kart: Presidenten har fått en rekke spørsmål om hvor lenge man regner med at debatten fredag vil vare. Det er umulig å si – det kommer jo an på stortingsrepresentantenes aktivitet – men i 2000 var sesjonens siste møte ferdig kl. 19.15. og i 2001 kl. 21.30. – Dette til foreløpig orientering.

For øvrig var Lagtingets møte i går ferdig kl. 03.05.

Vi ligger et par timer etter den oppsatte kjøreplanen for dagens møte. Hvis alle komiteene debatterer slik som de har forutsatt, vil klokka kunne bli både 2 og 3 i natt. Dette til orientering før vi starter forhandlingene.

Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at sakene nr. 1–5 behandles under ett – og anser det som vedtatt.

S a k n r . 1

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om Norsk klimapolitikk og om Tilleggsmelding til Norsk klimapolitikk (Innst. S. nr. 240 (2001-2002), jf. St.meld. nr. 54 (2000-2001) og St.meld. nr. 15 (2001-2002))

S a k n r . 2

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Rolf Terje Klungland, Sylvia Brustad og Olav Akselsen om økt energigjenvinning i industrien (Innst. S. nr. 241 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:27 (2001-2002))

S a k n r . 3

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen, Inge Ryan og

Hallgeir H. Langeland om bruk av biodrivstoff for å redusere utslippene av farlige klimagasser fra transportsektoren (Innst. S. nr. 242 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:56 (2001-2002))

Sak nr. 4

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Heidi Sørensen, Hallgeir H. Langeland og Inge Ryan om konvertering av oppvarming med fossile energikilder til oppvarming med nye fornybare energikilder, for å redusere utslippene av farlige klimagasser (Innst. S. nr. 244 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:82 (2001-2002))

Sak nr. 5

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ingvild Vaggen Malvik, Kjetil Bjørklund og Bjørn Jacobsen om bedre indikatorer for energiforbruk i kommunene (Innst. S. nr. 245 (2001-2002), jf. Dokument nr. 8:101 (2001-2002))

Presidenten: Etter ønske fra energi- og miljøkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 1 time og 35 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 25 minutter, Høyre 20 minutter, Fremskrittspartiet 15 minutter, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti 10 minutter, Senterpartiet, Venstre og Kystpartiet 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker med svar etter innlegg av hovedtalerne fra hver partigruppe og fem replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Ingvild Vaggen Malvik (SV) (ordfører for sak nr. 1): Det har vært en lang og varm vår på Stortinget. Det har vært hett innenfor veggene, ikke minst på grunn av arbeidet med klimameldingen, og det har vært rekordartet varmt i været i store deler av landet. Vi har også lest at det er store skogbranner ute av kontroll i Colorado i USA, og det er store flommer i Kina.

Om det skyldes klimaendringer eller ei, er ikke godt å si, men det er viktig å huske hva som er bakteppet for det vi gjør. Vi skal gjøre det vi kan for å stoppe den globale oppvarmingen av atmosfæren. Vi kan ikke løse hele problemet her i Norge, men *vi* må gjøre *vårt*, slik at det som gjøres sammenlagt, betyr noe. Vi må feie for egen dør og holde orden i huset vårt. Oversatt i konkret politikk betyr det at vi alt nå må begynne jobben med å møte våre forpliktelser i henhold til Kyotoprotokollen. Det har vært målet for den innstillingen vi diskuterer i dag.

Regjeringen fremmet en tilleggsmelding til den stortingsmeldingen Arbeiderpartiet fremmet i fjor, og til sammen inneholder disse to meldingene en rekke tiltak som vil føre til større kontroll med utslipp av klimagassene. SV har forsøkt å spille en offensiv og konstruktiv rolle i dette arbeidet, og vi mener vi har fått et godt resultat.

Regjeringen har foreslått – og flertallet i komiteen støtter – et tidlig kvotesystem for den delen av industrien som ikke er underlagt CO_2-avgift, og det er foreslått et kvotesystem fra Kyoto-perioden starter, i 2008. Samlet vil de reduksjonstiltakene som nå blir vedtatt, plassere Norge solid i teten når det gjelder å møte sine forpliktelser under Kyotoprotokollen.

Naturlig nok er det det tidlige kvotesystemet fra 2005 som har skapt størst uenighet. SV gikk tidlig ut og støttet det foreslåtte systemet. Grunnene til det er mange.

Regjeringen foreslår i tilleggsmeldingen at den delen av industrien som har vært fritatt for CO_2-avgift, skal være underlagt et kvotesystem fra 2005. Målet er en reduksjon av utslippene på 20 pst. fra 1990 til utgangen av perioden, i 2007. Forslaget har møtt kraftig kritikk fra industrielt hold. Dette var ikke uventet. Mer uventet var det at det møtte slik motstand fra Arbeiderpartiet – uventet fordi Arbeiderpartiet fremmet et nesten identisk forslag om kvoteplikt fra 2008. Arbeiderpartiet vil argumentere med at det store skillet mellom disse to systemene er at Regjeringens forslag skal iverksettes tidlig, allerede fra 2005, og at det foreslåtte systemet er for smalt.

Arbeiderpartiets løsning var å foreslå et system som var enda smalere, og som dessuten belønnet nedleggelser. Etter SVs mening var Arbeiderpartiets foreslåtte alternativ en boble og et frivillig system, en kombinasjon av en lek med tall og et uferdig kvotesystem. Det synes å bære preg av et behov for å gjøre noe annet enn Regjeringen. Dette er ikke SVs måte å drive politikk på. Vi vil først og fremst ha en politikk som fører til et bedre klima. Så får det heller være at det er en politisk motstander som fremmer forslaget.

Kritikken mot det tidlige kvotesystemet kan oppsummeres som følger: Systemet vil ikke føre til noen handel fordi mesteparten av reduksjonene er gjennomført allerede. De som har noe å redusere, har allerede gjort det. Ytterligere reduksjoner nå er enten umulige eller svært dyre. Industrien ønsker derimot et system med en frivillig avtale, og tilbyr på sin side enda større reduksjoner.

For SV har ikke disse motargumentene vært gode nok til å gå mot kvotesystemet. Grunnen til det er at det er bygd inn så stor fleksibilitet at ingenting av det industrien oppnår med en frivillig avtale, er umulig å gjøre med det tidlige systemet. Det åpnes for felles gjennomføring både innen sektorer, mellom bedrifter og med aktører utenfor kvotepliktig sektor samt med aktører i andre land. Dette gir muligheter for reduksjoner og omstilling både innad i Norge og i andre land. Etter SVs mening gir det tidlige systemet også grunnlag for viktige erfaringer som kommer til god anvendelse når Kyoto-perioden starter i 2008.

SV har hatt en god dialog med industrien i arbeidet med klimameldingen, og tatt hensyn til flere av innven-

dingene industrien har kommet med. Som resultat av denne dialogen har vi bl.a. stilt krav om at reduksjoner siden 1990 skal tas med, at bedrifter som hadde en spesiell situasjon i referanseåret 1990, skal tas hensyn til, og at tildelingen av kvotene til bedriftene skal skje i dialog med bedriftene. Etter SVs mening har dette medført at kvotesystemet har blitt mer fleksibelt og anvendelig for industrien.

SV foreslo dessuten et forsknings- og utviklingsprogram for ny teknologi i kvotepliktig sektor, finansiert som et spleiselag mellom stat og bedrift. Dessverre ble SV stående alene om dette forslaget. SV fikk imidlertid gjennomslag for at eventuelle overtredelsesgebyrer skal pløyes tilbake til industrien for tiltak og omstilling.

Industrien har hevdet at det ikke vil bli mye handel mellom bedriftene. Nå gjenstår det selvfølgelig å se. Men å tro at et kvotesystem utelukkende dreier seg om at en bedrift selger en kvote til en annen bedrift, er grunnleggende feil. En oljelast som fraktes fra Gulfen til Europa, er kjøpt og solgt 200 ganger før den kommer fram til raffineriet. På samme måte vil det utvikle seg et handelssystem med karbonkvoter. Dette apparatet er allerede i støpeskjeen. Vi har stor tiltro til at det norske finans- og næringsmiljøet vil engasjere seg i karbonmarkedet – et marked som ifølge analytikerne kommer til å dreie seg om så mye som 200 milliarder kr pr. år når Kyoto-perioden starter.

Det har vært hevdet at det er meningsløst å starte et kvotesystem i Norge før det er startet i andre land. Men faktum er at Norge ikke er alene om å starte et nasjonalt system. Det samme gjør både Danmark, Storbritannia, EU og andre. Riktignok er ikke kvotesystemene innbyrdes like, og kanskje må vi leve med ulikheter i noen år for å finne ut hva slags system som fungerer best på lang sikt. Det er et mål å harmonisere de forskjellige kvotesystemene med hverandre, og SV går inn for flere grep som muliggjør en slik harmonisering. Likevel er det slik at Norge ferdigstiller sitt system før EU, og derfor er det viktig at vi legger opp til et system som kan legge føringer for EUs endelige kvotesystem.

Når det gjelder bruken av systemet, er det én ting som jeg vil komme nærmere inn på. Det åpnes for at kvotepliktige bedrifter kan kjøpe kvoter gjennom Den grønne utviklingsmekanismen, også kalt CDM. Dette blir spesielt aktuelt for bedrifter som ikke har noen mulighet for å redusere egne utslipp enten hjemme eller i samarbeid med andre bedrifter. Det er med forundring jeg i denne debatten har registrert enkelte aktørers motstand mot en tidlig bruk av mekanismen.

Den grønne utviklingsmekanismen er et redskap som kan føre til at både kapital og miljøteknologi kan overføres fra den rike til den fattige del av verden – midler som kommer i tillegg til dagens bistand. Bedrifter i Norge kan gjennomføre reduksjoner i utviklingsland og få tilgang på de kvotene reduksjonene representerer. Dette konseptet er en viktig del av Kyotoprotokollen, og slike prosjekter har pågått siden 2000.

For SV er det viktig at Den grønne utviklingsmekanismen fungerer godt og fører til reelle reduksjoner. Her har ikke Regjeringen vært klar nok, etter våre begreper. Denne ordningen mangler klare krav til kvalitet, ikke minst når det gjelder muligheten til å inkludere skogtiltak i det tidligere kvotesystemet.

Dette er årsaken til at vi er enige med Arbeiderpartiet om krav til kvoter fra CDM. Dette er helt grunnleggende for at denne mekanismen skal kunne fungere, og for at vi får til reelle utslippsreduksjoner. Vi må utvikle gode kontrollmekanismer som sikrer at ingen lurer seg unna. Vi må vite at referansebanen, eller «baseline», som det heter på fagspråket, er riktig.

Ingen skal tro at vi unngår problemer med dette i en tidlig fase. Nettopp derfor kan vi ikke være enig med Arbeiderpartiet i at vi ikke skal bruke Den grønne utviklingsmekanismen i det tidlige kvotesystemet. SV mener at det er avgjørende viktig at Kyoto-perioden fra 2008–2012 fører til virkelige reduksjoner, og da er det viktig å hente erfaringer så snart som mulig. Et godt drevet system med prosjekter under Den grønne utviklingsmekanismen *må* utvikles i felten, med prøving og feiling. Venter vi med dette til 2008, kaster vi bort verdifull tid.

Så til tiltakene: SV har vært opptatt av at det gjennomføres tiltak som fører til reduksjoner av utslippene av CO_2 og andre drivhusgasser før kvotesystemet trer i kraft i 2005. Vi har derfor fremmet flere forslag om dette, både i innstillingen og i egne Dokument nr. 8-forslag. SV er glad for at vi har fått gjennomslag for flere av disse, både utredning av tiltak for elektrifisering av sokkelen, et introduksjonsprogram for biodrivstoff og for krav om alternative oppvarmingskilder i bygg på over 1 000 m^2. Dette er tiltak som vil bidra til en viktig omlegging av energipolitikken, og som SV er godt fornøyd med å ha fått på plass.

Men SV hadde også mange andre forslag til tiltak for å redusere klimagassutslippene. Vi er derfor mindre fornøyd med at regjeringspartiene ikke har strukket seg lenger med hensyn til å foreslå eller å støtte tiltak som kan iverksettes før 2005.

Når klimameldingen vedtas nå i dag, er det viktig at dette ikke blir noen sovepute, spesielt ikke med tanke på at flere av tiltakene faktisk forutsetter finansiering over statsbudsjettet. Regjeringen sitter på budsjettkamerat Fremskrittspartiet sin nåde. Det er derfor all mulig grunn til å holde et våkent øye med oppfølgingen av denne meldingen – og det kan jeg love at SV vil gjøre.

Til sist vil jeg anbefale komiteens innstilling og de forslagene SV har fremmet alene eller sammen med andre partier.

Presidenten: Representanten har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Synnøve Konglevoll (A): Som saksordføreren redegjorde for i sitt innlegg, har SV sørget for å gi Regjeringa flertall for forslaget om et smalt nasjonalt kvotesystem fra 2005. Men dette er bare ett av mange tiltak som diskuteres i denne innstillinga. Og bortsett fra når det gjelder kvotesystemet, viser innstillinga at Arbeiderpartiet

står sammen med SV om en rekke merknader og forslag. Vi står sammen om å be Regjeringa utarbeide en handlingsplan for trinnvis konvertering av oppvarming av fossilt brensel til oppvarming med nye, fornybare energikilder. Det er et tiltak som kan gi store reduksjoner i CO_2-utslipp. Vi står sammen om at det fra 2003 bør opprettes en midlertidig og lik støtteordning til nye og fornybare energikilder tilsvarende en halv elavgift pr. 1. januar 2002. Vi står sammen om at forurensningsloven skal ligge til grunn fram til 2008. Vi står sammen om at det bør opprettes et hydrogenfond som skal brukes til å styrke hydrogen som alternativt drivstoff, og vi står sammen, som saksordføreren var inn på, om en rekke konkrete krav som bør stilles til kvoter som kan oppnås gjennom felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen. På alle disse områdene står altså Arbeiderpartiet og SV sammen. Men regjeringspartiene er ikke med.

Mitt spørsmål til representanten Malvik er derfor: Med utgangspunkt i disse forslagene som Arbeiderpartiet og SV står sammen om, men der regjeringspartiene ikke er med, er SV enig i at Arbeiderpartiet og SV er mer offensive enn Regjeringa når det gjelder konkrete tiltak?

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Jeg er svært glad for at Arbeiderpartiet står sammen med oss om en rekke av tiltakene som er foreslått, og som skal tre i kraft før kvotesystemet i 2005. Vi har lenge hevdet at det å foreslå et nasjonalt kvotesystem og så lene seg tilbake og vente til 2005, ikke er SVs strategi. Vi ønsker å få i verk tiltak raskt på en lang rekke sektorer.

Det er også en realitet at dersom vi kan få redusert utslippene på andre sektorer enn i industrien, vil det også på sikt komme industrien til gode. Kyoto-målet vårt er at fra 2008 til 2012 skal utslippene øke med kun 1 pst. i forhold til 1990-nivået. Det betyr at alle tiltak som gjøres på andre sektorer enn i industrien, vil minke presset med hensyn til å få ytterligere reduksjoner i industrien. Det synes vi er veldig god industripolitikk og god miljøpolitikk.

Når det gjelder debatten om hvem som er mest offensiv, tror jeg det er liten tvil om at summen av de CO_2-utslippene som SV har gått inn for, både sammen med Arbeiderpartiet og ikke minst de vi står alene om, vil vise hvem som vinner konkurransen om hvem som er mest offensiv.

Øyvind Korsberg (FrP): Saksordføreren var inne på dette med et tidlig kvotesystem. I komiteens innstilling til I og i flertallsmerknader legges det noen føringer for en tidlig kvotehandel for å begrense skaden på norsk industri.

Industriens konkurranseevne skal ivaretas. Statens inntekter fra overtredelsesgebyret skal tilbakeføres til industrien i form av støtte til miljø og omstillingstiltak eller forskning på miljøteknologi. Systemet skal ta hensyn til hva slags ordninger EU vedtar å koble seg til. Det skal ikke være mulig å kjøpe seg fri gjennom de billigste tiltak i utviklingsland.

I sum er imidlertid disse føringene slik at det er uklart om det vil bli noen kvotehandel i Norge fra 2005. Det er noe vi i Fremskrittspartiet er glad for. Dersom det viser seg at det vil være umulig å innføre et nasjonalt kvotesystem eller en nasjonal CO_2-avgift med hensyn til norsk industris konkurranseevne, vil da SV la norsk industri få konkurrere på lik linje med sine utenlandske konkurrenter?

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Som jeg refererte til i mitt innlegg, stod SV alene om å foreslå et omstillingsprogram for kvotepliktig sektor. Vi foreslo et innovasjons- og forskningsprogram som ville ha betydd at kvotepliktig sektor fram til 2005 ville fått muligheten til å drive en offensiv omstillingspolitikk. Dette valgte Fremskrittspartiet ikke å støtte.

Det er en realitet at hvis man skal ta klimatrusselen alvorlig, noe som Fremskrittspartiet ikke gjør, må man komme med en del tøffe tiltak. Man trenger et nasjonalt kvotesystem for å få på plass et system som gir reduksjoner i utslippene. Dermed er det også et system som forbereder oss på Kyoto-perioden fra 2008 til 2012, da vi får et internasjonalt system.

Når det gjelder tilpasning til andre land, sier vi, som jeg refererte til i stad, at vi ønsker en harmonisering med andre land. Det er en linje som også Regjeringen har lagt seg på. På mitt spørsmål til statsråden om hvordan gasskraftverk skal behandles innenfor det kvotesystemet – det ligger jo innenfor systemet – er svaret klinkende klart: Gasskraftverk ligger inne i EUs direktiv om et kvotesystem for EU. Da er det også naturlig at vi følger opp det i Norge. Da vil man få like konkurransevilkår, samtidig som man får kvoteplikt for gasskraftverk. Det er en viktig miljøpolitisk seier for SV.

Inger S. Enger (Sp): Det er interessant å høre hvem som er mest offensiv i miljøpolitikken.

Vaggen Malvik foreslår at det kan være en leik med tall, andre kan si at det kan være en leik med ord. Dette tror jeg en kan veie litt att og fram. Det er forskjellige vinklinger en kan ha. Jeg tror at intensjonen her egentlig er veldig bra for alle.

Mitt spørsmål til Vaggen Malvik gjelder et forslag som går på biodrivstoff, siden de er så veldig offensive. Det er levert inn et Dokument nr. 8-forslag fra representanter i SV. Det er faktisk slik at de viser til dette forslaget uten at det blir nevnt noe mer om det, mens det er Arbeiderpartiet og Senterpartiet som i denne sammenhengen er de mest offensive, og som fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber Regjeringen om å iverksette et introduksjonsprogram for bruk av biodrivstoff.»

Jeg bare lurer på hvordan SV ser på dette.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Jeg er veldig glad for at Senterpartiet fokuserer på vårt engasjement for et introduksjonsprogram for biodrivstoff. Vi har fremmet et Dokument nr. 8-forslag for å få på plass et slikt program, og vi har også fått gjennomslag for at et sånt program

skal på plass. Det ligger også i innstillingen, som en flertallsmerknad.

Når det gjelder øvrige tiltak som vi ønsker for å få ned utslippene av klimagasser, er SVs politikk slik at vi ikke vil bygge Naturkrafts gasskraftverk. Det representerer 2,1 mill. tonn CO_2. Vi vil ikke bygge Industrikrafts prosjekt på Skogn – 2,1 mill. tonn CO_2. Vi vil ikke ha noe gasskraftverk på Snøhvit. Det er 0,9 mill. tonn. Vi ønsker også å få sikret avfallsdeponiene og få stoppet ny deponering av organisk avfall – 1,5 mill. tonn. Vi kan fortsette videre. Vi ønsker konvertering og oppvarming fra fossile brensler til bioenergi – 2,3 mill. tonn. Biodrivstoffprogrammet representerer nærmere 0,5 mill. tonn CO_2. Elektrifiseringen vil bety 1,5 mill. tonn. Til sammen blir dette nesten 11 mill. tonn CO_2-reduksjoner som SV går inn for. Mye av dette er også Senterpartiet enig i, men det representerer i alle fall en liste over hvordan vi har tenkt når det gjelder å få på plass en offensiv klimapolitikk. Vi må si nei til de store punktutslippene, som f.eks. gasskraftverk representerer. De kan vi ikke bygge. Og vi må få på plass mekanismer som gjør at man på andre utslippsområder som er mer spredt, lager et system som fungerer. Det gjør at man vil få en drivkraft i systemet som gjør at man reduserer utslippene av klimagasser.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Synnøve Konglevoll (A) (ordfører for sak nr. 4): I år er det ti år siden Klimakonvensjonen ble vedtatt på det store verdenstoppmøtet i Rio de Janeiro. I september samles statslederne igjen, denne gangen i Johannesburg. Det er på tide å spørre oss sjøl om hva vi har oppnådd i løpet av disse ti årene, for det har skjedd noen viktige endringer.

I 1992 hersket det betydelig vitenskapelig usikkerhet om hvorvidt det virkelig var menneskeskapt aktivitet som hadde begynt å forandre jordas klima. I dag er det brei vitenskapelig enighet om at klimaet er i endring, og at klimaforandringer er menneskeskapt.

I løpet av de ti siste årene har vi ikke minst fått en internasjonal klimaavtale, og Norge har som et av de første landene ratifisert Kyotoprotokollen. Men utfordringene er fremdeles enorme. Til tross for at både vindkraft og solenergi i global sammenheng har økt enormt i løpet av det siste tiåret, får verden fremdeles 90 pst. av sitt kommersielle energibehov dekket av fossilt brensel. Utslippene av fossile gasser har økt med nesten 10 pst.

I Johannesburg vil klimaproblemet igjen bli et viktig tema. Da må det være en grunnleggende erkjennelse at klimaproblemet henger sammen med den stadig økende forskjellen mellom fattig og rik internasjonalt.

På den ene sida har vi i den rike delen av verden lagt oss til et stadig økende forbruk og en stadig mer energikrevende levemåte, noe som har gjort at det er vi som har stått for det aller meste av klimagassutslippene. På den andre sida fører fattigdom og befolkningsvekst til rovdrift på jorda i de fattige landene, til nedhugging av skoger og til ørkenspredning og forurensing. Samtidig er det de fattigste landene som vil bli hardest rammet av klimaendringene.

Derfor har vi i de rike landene et stort ansvar for å gå foran. Vi må legge om til en mer miljøvennlig energiproduksjon, til en samferdselspolitikk som reduserer klimagassutslippene, og til en teknologisk omlegging som gjør at også industrien reduserer sine klimagassutslipp. Det er dette dagens behandling burde ha resultert i.

I denne innstillinga er det fremmet en rekke konkrete forslag – noen er bedre enn andre. Arbeiderpartiet er med på de beste forslagene, men bortsett fra to forslag, ett om at Regjeringa skal vurdere elektrifisering, og ett om at Regjeringa må samarbeide med industrien, er ikke Regjeringa med på et eneste av disse forslagene.

Regjeringa er ikke med på forslaget om å starte elektrifiseringa av sokkelen.

Regjeringa er ikke med på forslaget om å utarbeide en trinnvis konvertering av oppvarming med fossile brensler til oppvarming med nye fornybare energikilder.

Regjeringa er ikke med på forslaget om å opprette en midlertidig og lik støtteordning til nye fornybare energikilder tilsvarende halv elavgift pr. 1. januar 2002.

Regjeringa er ikke med på at forurensningsloven skal ligge til grunn for utslipp av klimagasser fram til 2008.

Regjeringa er ikke med på forslaget om å etablere et hydrogenfond som skal brukes til å styrke hydrogen som alternativt drivstoff.

Regjeringa er ikke med på forslaget om å iverksette et introduksjonsprogram for biodrivstoff.

Regjeringa er heller ikke med på at det skal utarbeides en samlet plan for energigjenvinning i industrien, basert på kartlegging av de mulighetene som er til stede for å kunne utnytte energi som er gjenvunnet.

Hvis Regjeringa hadde villet, kunne den vært med på alle de forslagene som Arbeiderpartiet er med på. Da kunne vi virkelig ha snakket om en offensiv miljøpolitikk. Men slik er det dessverre ikke.

Den norske klimautfordringa handler om å starte omleggingа til et mer miljøvennlig samfunn. Da må vi legge om transportsektoren, bl.a. gjennom satsing på biodrivstoff og hydrogen. Da må vi legge om til mer vannbåren varme og bygge ut ny fornybar energi, og da må vi utvikle industrien vår, slik at utslippene reduseres.

Da Regjeringa la fram sin klimamelding, la den også fram en plansje om hvor store reduksjoner tiltakene i meldinga ville føre til. Det tidlige kvotesystemet skulle redusere utslippene med 1,6 mill. tonn, og på sokkelen kunne man redusere med 1,5 mill. tonn. Å redusere bruk av fyringsolje kunne føre til 1 mill. tonn i reduserte utslipp, og tiltak i avfallssektoren skulle føre til å redusere utslippene med 2 mill. tonn. Og det hørtes jo flott ut! Men da vi fikk meldinga på bordet og skulle lese den, fant vi ikke disse tallene noen steder. Komiteen spurte Regjeringa to ganger, men Regjeringa ville ikke i et formelt brev til Stortinget gjenta tallene fra pressekonferansen. Den bare viste til at det hadde vært et regneeksempel.

Når ikke regjeringspartiene sjøl kan stå inne for de tallene som miljøvernministeren la fram, kan heller ikke

(Konglevoll)

Arbeiderpartiet legge dem til grunn. Men sett at vi likevel legger ett av dem til grunn. La oss da ta utgangspunkt i at det smale nasjonale kvotesystemet ville redusere utslippene med 1,6 mill. tonn. Da er det altså disse 1,6 mill. tonnene som er Regjeringas flaggsak i klimameldinga.

I miljøpolitikken burde det være slik at det er resultatene som teller. Jeg synes derfor det er trist at Regjeringa har blitt så opphengt i sitt eget forslag at den overhodet ikke har vært interessert i å vurdere andre løsninger, og det til tross for at den løsninga som Arbeiderpartiet og Senterpartiet går inn for i denne innstillinga, faktisk vil føre til større reduksjoner enn Regjeringas opplegg.

Vårt forslag går ut på at det stilles strenge krav til at industrien samlet skal redusere utslippene sine. På den måten kan industrien på samme måte som i svovelavtalen gå inn i et spleiselag, og f.eks. investere i ett tiltak i en fabrikk som kunne redusere utslippene med 500 000 tonn. På denne måten ville vi sikre større fleksibilitet og ikke minst forutsigbarhet som er så viktig for industrien. Dermed kan vi også stille strengere krav, og vi foreslår derfor at industrien skal redusere utslippene sine med 30 pst., eller 5 mill. tonn, innen 2008.

For å stimulere til utvikling av ny teknologi foreslår vi at det opprettes et karbonfond, der også staten er med og bidrar. Videre forutsetter vårt forslag at tiltak skal gjennomføres i Norge. Derfor vil vi, i likhet med det som er foreslått i EU, ikke åpne opp for bruk av det som kalles for Den grønne utviklingsmekanismen, fram til 2008, fordi vi mener industrien skal forplikte seg til å gjennomføre reduksjonene innenlands.

Vi har altså fremmet et forslag som er annerledes enn det Arbeiderpartiet gikk inn for i St.meld. nr. 54 for 2000-2001. Vi hadde håpet av det kunne blitt et kompromiss som vi kunne ha samlet et bredt flertall for. Slik ble det dessverre ikke, men vi fremmer forslaget likevel. Det gjør vi ut fra den enkle forklaring at vårt forslag fører til sterkere reduksjoner enn Regjeringas opplegg, og at det er et bedre opplegg for industrien og for alle de arbeidsplassene i distriktene som det handler om.

Vi har fremmet et opplegg som er en tredje mulighet for Regjeringa. I kveld, når vi skal stemme over forslagene, vil jeg allerede nå varsle at Arbeiderpartiet vil stemme for innstillingens I om at Stortinget ber Regjeringa om å ha en nær dialog med industrien. Det burde være unødvendig for regjeringspartiene å fremme et slikt forslag i en komiteinnstilling, men vi vil ikke stemme imot det. Vi vil stemme for det, i håp om at Regjeringa i odelstingsproposisjonen vil komme tilbake med et opplegg som er mer fleksibelt, mer forutsigbart og som gir større reduksjoner enn det Regjeringa fram til nå har foreslått.

Jeg vil med dette ta opp de forslagene som Arbeiderpartiet er med på i innstillinga.

Presidenten: Synnøve Konglevoll har tatt opp de forslagene hun refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Leif Frode Onarheim (H): Det er mye man er enig om, og det kommer jeg mer tilbake til senere. Erkjennelsen av hvilket ansvar vi har, er vi enige om. Det gjelder også industrien, sa representanten Konglevoll. Med en liten bisetning vil jeg bemerke at industrien vel kanskje er den som har gjort mest innenfor dette området. Slik sett er det ikke «også» industrien, men industrien må også videreføre sitt engasjement når det gjelder klimautslipp.

Regjeringspartiene har ikke vært med på alle forslagene, det er helt korrekt. Det er kommet en rekke forslag, og det er klart at mange av dem etter hvert kan utredes, vurderes og føres videre, men det er slik at man ikke kan ta stilling til en rekke nye forslag over bordet og si at dette går vi med på.

Det er litt drøyt når man snakker om disse 30 prosentene og 20 prosentene og gir inntrykk av at det ene er mye bedre enn det andre. Jeg er uinteressert i debatten hele tiden om hvem som er best. Det vi nå må være interessert i, er hvordan man får gjennomført gode tiltak som virkelig gjør at vi bedrer miljøet, reduserer klimautslippene og samtidig har den andre tanken i hodet, at industrien også må overleve.

Derfor er det en rekke ting som vi er opptatt av i denne meldingen. Vi er opptatt av at man skal klare å nå målet på 20 pst., som jeg tror er vel så godt som de 30 prosentene, hvis man sammenligner epler og epler og appelsiner og appelsiner. Det er også slik at vi ønsker å få jobbe mer med elektrifisering av sokkelen, som vi tror er en av de aller viktigste tingene som man bør gjøre i tiden fremover. Men vi har foreslått at man må gjøre disse tingene i samarbeid med industrien, ikke minst fordi vi må se hva EU gjør, og hva de andre landene gjør, slik at vi i sum kommer godt ut. Vi ønsker en offensiv miljøpolitikk, og vi ønsker å gjøre det i samarbeid med industrien. Jeg kan ikke se at vi her skal lage en kamp om hvem som er mest miljøvennlig. Vi skal sørge for å få ting gjennomført. Det er det som er det viktige.

Synnøve Konglevoll (A): Representanten Onarheim vil ikke ha en kamp om hvem som er mest miljøvennlig, og han gjør seg sjøl til talsperson for industrien. Det som er så bra med det forslaget som Arbeiderpartiet har foreslått, er at det faktisk er et forslag der vi kan kombinere de to tingene: Vi kan få til kraftige reduksjoner av klimagassutslippene i Norge, samtidig som vi skaffer forutsigbarhet for industrien.

Grunnen til at industrien er så negativ til det forslaget som Regjeringa har lagt fram, er at det er en ganske høy kostnad ved å gjennomføre tiltak på kvoter i Norge. Dersom man skal gjennomføre tiltak som vil redusere utslippene så mye at man kan selge en kvote, vil man fort få en høy kvotepris. Dersom industrien skal betale en slik kvotepris, vil det bli dyrt for industrien, spesielt for noen av de mest sårbare delene av industrien. Det er derfor vi har lagt fram et forslag om at industrien skal gå sammen i et konstruktivt samarbeid der man f.eks. skal finne ut at i denne bedriften kan vi gå sammen i et spleiselag for å få til reduksjon som industrien samlet sett kan nyte godt av. Det er et forslag som vil gjøre det mer forutsigbart, sam-

tidig som det kan utløse gode konkrete tiltak i industrien, og på den måten gjøre industrien bedre rustet til den tida vi har foran oss, hvor det kommer til å komme stadig strengere krav.

Øyvind Korsberg (FrP): I prosessen med fremleggelsen av denne saken har Arbeiderpartiet vært svært uklar når det gjelder spørsmålet om nasjonale kvoter for 2002. Det har kommet ulike signaler i media, og når man så leser innstillingen, er den med på å skape enda mer usikkerhet og forvirring.

Det står i innstillingen i en merknad fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:

> «Det er videre viktig at Norge setter i verk tiltak som gir vesentlige utslippsreduksjoner før det internasjonale kvotesystemet trer i kraft fra 2008.»

Hva er «vesentlige utslippsreduksjoner»? Er det mer enn det Regjeringen foreslår, eller er det mindre?

Det står videre:

> «Skal et kvotesystem fungere godt, er det nødvendig at det omfatter flere typer virksomheter og et større geografisk område.»

Hva ligger i begrepet «større geografisk område» når man her snakker om et nasjonalt kvotesystem? Og når det gjelder «flere typer virksomheter», hvilke virksomheter er det som skal rammes av et nasjonalt kvotesystem, eventuelle avgifter?

Blar man litt videre i Arbeiderpartiets særmerknader, står det at man

> «ønsker likevel å legge et kvotesystem til grunn for denne sektoren i perioden før 2008 ved at sektoren tildeles en samlet kvote på 70 pst. i forhold til utslippene i 1990, og at industrien samlet gjennom avtale gjennomfører tiltak der de har størst effekt».

Hva skjer dersom det etableres nye bedrifter og man øker produksjonen? Produksjonen i Norge skjer altså ved hjelp av den reneste energien man kan få, nemlig vannkraft.

Synnøve Konglevoll (A): Jeg har litt problemer med å forstå hvordan representanten Korsberg kan få det til at vi har vært uklare i media i forhold til hva vi mener om et tidlig nasjonalt kvotesystem. Vi har ikke sagt noe annet i media enn det som vi kom fram til etter at vi hadde vurdert det en periode og fremmet våre forslag i innstillinga.

Vi har ikke hatt ulike synspunkter i denne saka. Vi har fremmet et forslag om dette i Innst. S. nr. 240. Det mener vi er det beste forslaget, og det mener vi alle sammen.

Så spør representanten Korsberg hva som er vesentlige reduksjoner. Svaret er at med de reduksjoner som vi foreslår, som kunne komme gjennom de tiltakene vi har foreslått, f.eks. å konvertere bruk av fossilt brensel til bioenergi og til ny fornybar energi, vil det bli større reduksjoner enn det vil bli med Regjeringas opplegg. Det er altså sånn at vi ikke ønsker et tidlig nasjonalt kvotesystem, før 2008, nettopp ut fra argumentene om at det må gjelde et større geografisk område, altså flere land, og at det må være breiere enn det som det legges opp til i innstillinga. Derfor går vi inn for en «bobleløsning» fra 2005–2008. Når Kyotoprotokollen trer i kraft i 2008, vil situasjonen være en annen. Da er det sånn at Arbeiderpartiet har fremmet et forslag, gjennomgått et sånt kvotesystem i St.meld. nr. 54 for 2000-2001 som det har blitt tilslutning til i denne innstillinga.

Ingvild Vaggen Malvik (SV): Jeg vil starte med å gi Arbeiderpartiet honnør for et godt samarbeid på tiltakssiden før 2005.

Jeg har et spørsmål til representanten Konglevoll om Arbeiderpartiet også vil slutte seg til II om elektrifisering av sokkelen, som nå ligger i innstillingen. Ellers er tallmagien i denne saken nokså besnærende. Arbeiderpartiet hevder at deres klimapolitikk er mer offensiv, og at deres forslag til kvotesystem er mer offensivt. De ønsker å redusere utslippene for kvotepliktig sektor med 30 pst. istedenfor vårt ønske om 20 pst. Her tar Arbeiderpartiet en «russer». «Russeren» i denne sammenhengen er navnet på «hot air», reduksjoner som ikke finnes. Norge, i likhet med nesten alle andre industrialiserte land, har tatt avstand fra denne regnemåten. Men her introduserer Arbeiderpartiet begrepet i norsk klimapolitikk.

Vi kan trekke fra utslippene fra nedlagte eller planlagt nedlagte fabrikker fra Arbeiderpartiets reduksjonsmål på 30 pst. på 1990-utslippene. Da kommer en til 20 pst. reelle reduksjoner, og det er dette som er Regjeringens målsetting. Samtidig skriver Arbeiderpartiet i innstillingen til meldingen at de skal ned på 11,8 millioner tonn CO_2 . Dette er i rene tonn et mindre ambisiøst mål enn Regjeringens opplegg. Når vi holder framtidige nedleggelser utenfor, er vi med vårt opplegg nede på 10,7 millioner tonn CO_2 . Det er mulig at 11,8 millioner tonn i Arbeiderpartiets indre verden er mindre enn 10,7 millioner tonn, men i den virkelige verden kaller vi dette triksing med tall.

Synnøve Konglevoll (A): Når det gjelder romertallsforslaget om elektrifisering, vil jeg vise til at vi har et forslag som er mye mer offensivt enn det forslaget som det er flertall for, nemlig at man skal vurdere ulike forhold for elektrifisering. Vi har et forslag om å igangsette arbeidet med elektrifisering av sokkelen. Det mener vi er et langt bedre forslag.

Så til påstanden fra representanten Vaggen Malvik om at flertallets 20 pst. reduksjon er mer enn vårt forslag om 30 pst. reduksjon. Representanten Malvik kom med et tall her fra talerstolen, 10,7 millioner tonn. Mitt spørsmål blir da: Hvis det er det konkrete tallet som dette forslaget vil føre til, hvorfor kan man ikke da skrive det i innstillinga? Dersom det skal være hold i argumentet til representanten Vaggen Malvik, må jo miljøvernministeren bekrefte det tallet i løpet av debatten i dag, og det ville jo i tilfelle gjøre at vi får et nytt moment inn i debatten. Men problemet med flertallets opplegg som vi kan lese i innstillinga, er at vi ikke får noe konkret tall å forholde oss til, og det er umulig å få et klart svar på hvordan regjeringspartiene har tenkt å regne. Så sier de også at det skal de komme tilbake til i odelstingsproposisjonen.

For eksempel har komiteens flertall en merknad på side 11, der man i en og samme merknad beskriver målsettinger på måter som kan forstås ulikt. I det første avsnittet viser man til «at Regjeringens ambisjon er en 20 pst. reduksjon av utslippene i 1990 for disse sektorene for perioden 2005-2007», altså utslippene i 1990 minus 20 pst. Men i avsnittet nedenfor sier man at «Regjeringens opplegg vil stimulere til nye tiltak for å redusere de samlede utslippene med 20 pst. i eksisterende industri». Og da må man spørre: Hva mener man med eksisterende industri? Den som eksisterte i 1990? Den som eksisterer i dag, sånn at nedleggelser skal telles med? Eller den som eksisterer i 2005–2008? Dette er meget uklart, og det hadde vært fint om statsråden kunne klare opp i det.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed omme.

Siri A. Meling (H): Norge har som et av de første land ratifisert Kyotoprotokollen. Det skjedde 21. mai i år. Dette er en protokoll som forplikter.

Norge er blant verdens største produsenter av olje og gass, slik at vi bygger vår velstand på det som regnes blant de viktigste årsakene til klimautslippene globalt, nemlig fossilt brensel.

Ekspertenes og forskernes tale er stort sett entydige. Vi står overfor en stor utfordring i å begrense utslipp av klimagasser for å unngå store og dramatiske klimaendringer globalt. Kanskje er de ikke til å unngå, men vi kan gjøre noe aktivt i forhold til å begrense omfanget.

Vi har et ansvar spesielt i erkjennelsen av at endringer i klimaet først og fremst rammer de deler av verden som har det vanskeligst fra før, nemlig den tredje verden.

Klimakonvensjonen med Kyotoprotokollen representerer viktige milepæler i arbeidet med å redusere de globale utslippene av klimagasser. Kyotoprotokollen som omfatter utslippsforpliktelser for industrilandene for perioden 2008–2012, er imidlertid bare et første steg. Langt større utslippsreduksjoner må til om vi skal klare å hindre en uønsket klimautvikling.

St.meld. nr. 54 for 2000–2001, Norsk klimapolitikk, ble lagt fram av regjeringen Stoltenberg i juni 2001. Samarbeidsregjeringen sluttet seg til hovedtrekkene i denne meldingen. Men Regjeringen har lagt fram en Tilleggsmelding til Norsk klimapolitikk basert på et ønske, som også er nedfelt i Sem-erklæringen, om å føre en mer offensiv klimapolitikk i perioden 2005–2007, dvs. før den første Kyoto-perioden kommer fra 2008. Regjeringen foreslår i sin tilleggsmelding at det innføres et nasjonalt kvotesystem med kvoteplikt fra 2005, og at en rekke andre nasjonale tiltak gjennomføres. Regjeringen vil

– redusere utslippene av klimagasser ved å innføre et kvotesystem med kvoteplikt for perioden 2005–2007 for utslippskilder som i dag ikke har CO_2-avgift, der dette er praktisk mulig
– at kvotesystemet skal omfatte utslipp av CO_2 og andre klimagasser fra energi- og utslippsintensiv industri og eventuelt andre virksomheter som til sammen står for ca. 30 pst. av de norske utslippene
– at ambisjonsnivået skal være en reduksjon på 20 pst. i forhold til utslippene i 1990, justert for nedleggelser og utvidelser i perioden
– åpne for en begrenset felles gjennomføring nasjonalt i forhold til utslippskilder som enten ikke har en ansvarlig eller som det vil være krevende og kostbart å tilordne en ansvarlig aktør
– åpne for bruk av kvoter som er godkjente under Kyotoprotokollen
– at Norge bør samarbeide med andre land om å utvikle et internasjonalt kvotemarked, og at vi selv bør ha en offensiv holdning til denne utviklingen internasjonalt
– tildele kvoter vederlagsfritt med basis i historiske utslipp på en måte som bidrar til å forhindre utflytting av virksomhet fra Norge og utløser reduksjoner i utslippene
– etablere et effektivt og hensiktsmessig rapporterings- og kontrollregime
– sette et gebyr for overtredelse av kvoteplikten ut fra et mål om å oppnå utslippsreduksjoner i Norge, og hensynet til at klimakostnadene for de kvotepliktige før 2008 ikke blir så høye at de medfører nedleggelser av virksomheter som vil være levedyktige i Kyotoprotokollens forpliktelsesperiode 2008–2012

I forbindelse med spørsmål om gebyrer er det viktig å merke seg flertallsmerknaden fra komiteen hvor man sier at gebyrene skal føres tilbake til industrien til omstilling og teknologisk utvikling.

Videre vil Regjeringen utvide kvoteplikten til andre sektorer fra og med 2008, slik at kvotesystemet blir hovedvirkemidlet for å oppfylle forpliktelsene under Kyotoprotokollen.

Det skal også fremmes en odelstingsproposisjon med forslag om lovfesting av kvotesystemet.

Hovedformålet med å innføre et tidlig kvotesystem er å få utløst ytterligere kostnadseffektive tiltak i Norge. I tillegg mener vi at kvotesystemet vil kunne ha en viktig læringseffekt og således være et sterkt bidrag til at vi er forberedt på å møte kravene og mekanismene som blir stilt fra 2008.

Det nasjonale kvotesystemet fra 2005 rammer prosessindustrien spesielt hardt. Denne bransjen har fram til i dag ikke betalt CO_2-avgift eller andre avgifter på sine klimautslipp. Det er verdt å merke seg at Regjeringen varsler at utformingen av det nasjonale kvotesystemet skal skje i en nær dialog med industrien.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Vaksdal (FrP): Jeg har med interesse lyttet til representanten Melings innlegg og spesielt lagt merke til forsøkene på å bortforklare hva partiet Høyre egentlig er med på å påføre norsk næringsliv og norsk industri her i dag. Det kan umulig være enkelt for et parti som gjennom mange år har forsøkt å framstille seg som et næringslivsparti, å stå her i dag og forsvare en politikk som setter mange bedrifter og titusener av arbeidsplasser i fare.

Jeg vil derfor spørre: Hvorfor i all verden har ikke Høyre lyttet til industrien i denne saken og tatt imot den utstrakte hånd derifra om å inngå avtaler i stedet for påbud og forbud? Og hva mener Høyre med at man i ettertid, altså etter at man har vedtatt et nasjonalt kvoteregime, skal inngå en dialog med industrien, som det står i I i innstillingen? Dette må jo være i seneste laget.

Siri A. Meling (H): Fra enkelte hold og partier, bl.a. fra Fremskrittspartiet, er det blitt gjort det ytterste for å svartmale konsekvensene av Regjeringens klimapolitikk fra 2005. For min egen del føler jeg at det må bero på uvitenhet om hva Regjeringen egentlig varsler.

Heldigvis er jeg ikke alene om den oppfatningen. Det er hyggelig å registrere at investeringsviljen og framtidstroen er på plass i denne bransjen. I en artikkel i Aftenposten 11. juni omtales en investering på 600 mill. kr ved fabrikken til Amersham på Lindesnes. 14. juni kunne Dagens Næringsliv fortelle at finske Outokumpu vil satse ca. 2,5 milliarder kr i Nordzink i Odda. I tillegg vet vi at det foregår investeringer i aluminiumsverk på Husnes, i Sunndal og i Mosjøen for ca. 8 milliarder kr. Det vitner om investeringsvilje og tiltro til Regjeringen når det gjelder utformingen av rammebetingelsene.

Ranveig Frøiland (A): Det er mykje bra i innstillinga som det er brei semje om. Det er eit felles ønskje frå alle å redusera klimautsleppa.

Når Onarheim sa i stad at det industrien hadde gjort, var veldig bra, og at dei måtte få moglegheit til å gå vidare med å redusera utsleppa, så er eg heilt einig i det. Men når den same Onarheim seier til Dagens Næringsliv i går at det industrien no treng, er trening i kvotehandel, så er eg ueinig i det. Det industrien treng, er sjølvsagt krav om å redusera utsleppa, men det må gjerast på ein slik måte at den industrien vår som er mest miljøvenleg, som produserer mest miljøvenleg av alle, kan overleva. For det er ingen som er tent med at den industrien som vi har i dag, forsvinn. Då er det ikkje nok å nemna Nordzink, for det er ikkje dei som vert ramma i Odda, det er faktisk Tinfos.

Prosessindustrien er sjølvsagt veldig oppteken av dette med kvotar, men veldig ueinig i det som Regjeringa legg opp til. Dialogen med industrien burde ein ha hatt i forkant og ikkje etter at vedtaket er gjort i Stortinget. Når informasjonsdirektøren i PIL seier at kanskje det ikkje vert nokon kvotehandel før i 2008, fordi det kan verta dyrare å kjøpa kvotar enn å betala gebyr, har ein ikkje oppnådd noko. Dersom industrien kan kjøpa seg ut av dette ved å betala gebyr som vert sette så lågt at dei ikkje gjer noko for å redusera utsleppa sine, har ein ikkje klart det som ein er oppteken av, å få industrien med på å redusera utsleppa.

Høgre har alltid, slik som Arbeidarpartiet, vore oppteke av at vi skal ha ein industri som det skal stillast krav til. Men dette er feil veg å gå. Dialogen med industrien må koma no, før vedtaket. I motsett fall kan dei betala seg ut av det. Då er spørsmålet til Høgre: Kva gjer dei?

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Siri A. Meling (H): Vi er overhodet ikke uenig i forhold til det faktum at prosessindustrien i Norge antakeligvis er den mest miljøvennlige i verden. Det er klart at i forhold til klimautslipp har vi ingenting å tjene på å eksportere arbeidsplasser med strenge miljøkrav i Norge til andre deler av verden med mindre strenge miljøkrav. Derfor er vi nettopp opptatt av å kunne sikre framtidig konkurransedyktighet for denne delen av industrien. Vi mener også at denne industrien må kunne overleve.

Representanten spør om det blir kvotehandel. Kvotesystemet blir innført, og det vil i seg selv kunne oppmuntre til å handle med kvoter. Men like viktig i denne opplæringsperioden, hvis vi ser på det med kvotene, er de andre mekanismene som går på utviklingsprosjekter i den tredje verden. Så opplæringseffekten for næringslivet vil gå på mer enn den rene kvotehandelen. Den vil også gå på det å benytte seg av de andre Kyoto-mekanismene. Det er viktig for industrien å kunne være i forkant når Kyoto-perioden trer i kraft fra 2008.

Øyvind Korsberg (FrP): Etter å ha hørt på Ranveig Frøilands replikk er jeg faktisk blitt enda mer forvirret med hensyn til hva Arbeiderpartiet egentlig mener i denne saken. Men la nå det ligge.

Klimapolitikken forverrer rammebetingelsene for norsk prosessindustri. Nordland fylkesting gjorde i et møte den 10. –13. juni i år etter forslag fra Høyre følgende enstemmige vedtak: «Klimapolitikken forverrer rammebetingelsene for norsk industri.» Det er altså et enstemmig fylkesting som har gjort dette vedtaket. Også Arbeiderpartiet har vært med på vedtaket. Også Senterpartiet har vært med på vedtaket. Arbeiderpartiet har også hatt egne forslag som går i samme retning. Det de er bekymret for, er konkurransevridning og at prosessindustrien får verre rammebetingelser enn det konkurrentene i andre land har.

Spørsmålet mitt til Siri A. Meling er: Hvorfor velger Høyre også i denne saken å overkjøre lokalsamfunnets ønsker, sine politiske kolleger som sitter rundt i fylkesstyrer, fylkesting og kommunestyrer? Vi har fått en rekke slike innspill i forbindelse med behandlingen av Kyotomeldingen. Jeg vil be representanten Meling forklare hvorfor Høyre viser en så arrogant oppførsel.

Siri A. Meling (H): Jeg vil absolutt avvise at vi skal ha en arrogant oppførsel i forhold til disse tingene. Det det i første rekke handler om, er først og fremst å erkjenne hvilken utfordring vi har når det gjelder klimautfordringen globalt. Den erkjennelsen er langt fra der Fremskrittspartiet står. Så i utgangspunktet er det klart at vi er ganske uenige.

Til det at klimapolitikken forverrer situasjonen for norsk prosessindustri. Hvis vi ikke gjør noe, hvis vi ikke gjør noen ting i forhold til å forberede industrien på de internasjonale forpliktelsene som vil komme fra 2008, gjør vi ikke jobben vår. Når vi nå sier at selve den prak-

tiske tilnærmingen og utformingen av dette nasjonale kvotesystemet skal skje i en nær dialog med industrien for å finne gode løsninger som både ivaretar klimahensyn og også konkurranseevnen, er det et klart og veldig tydelig signal fra denne salen som vi forventer vil bli fulgt opp.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Øyvind Korsberg (FrP): Man kunne håpe Høyre kunne ha snakket med industrien og sine lokalsamfunn før man begynte prosessen med klimameldingen.

Siden det er fotball-VM, vil jeg starte i god sportsånd med å gratulere SV med seieren over norsk industri. Det må være en gledens dag for SV-folk her på huset for at man har tatt et langt steg for å bli kvitt industrien her til lands. At SV har fått lurt Høyre med på laget, må jo være tidenes overgang i å skifte politisk standpunkt. Det er bare å registrere at Høyre har brukt mye rar argumentasjon for å avvikle sin industripolitikk La meg som eksempel bruke Høyres Leif Frode Onarheims utspill mandag, der Onarheim sier til Dagens Næringsliv:

> «Jeg føler det gir en god mulighet til å fokusere på å redusere utslipp, og det gir trening i kvotehandel.»

La meg fortsette med å sitere fra mandagens Dagens Næringsliv under overskriften «Kyoto-kvoter meningsløse». Bjart Holtsmark i Statistisk sentralbyrå sier følgende:

> «Når det brukes som argument at næringslivet trenger å «trene seg» på kvotehandel, sier det noe om hvor komplisert løsning dette er. Det er ingen som trenger å «trene seg» på å betale avgifter.»

Det er synd at Høyre har glemt at norsk næringsliv og industri er overtrent når det gjelder å betale avgifter. Dersom utenlandsk industri eller andre har behov for det, er Norge et utmerket land å ligge i treningsleir i for å betale skyhøye, særnorske avgifter! Det er bare å konstatere at SV har fått regjeringspartiene, med Høyre i spissen, med på å gi norsk industri langt verre konkurranseforhold enn industribedrifter etablert i andre land.

Arbeiderpartiet har kritisert Regjeringens klimatiltak for å være industrifiendtlig. Arbeiderpartiet har hos enkelte høstet mye ros for å snakke industriens sak og vise fornuft i forhold til dyre og lite nyttige klimatiltak i norsk industri. Arbeiderpartiet har imidlertid glemt å fortelle hele sannheten.

I arbeidet med klimatiltak etterlyser Arbeiderpartiet en mer ambisiøs klimapolitikk. *Det* er dristig sett i lys av Høyres, Kristelig Folkepartis og SVs aggressive ambisjoner. Arbeiderpartiet vil ha særnorske klimatiltak i industrien i perioden før Kyotoprotokollen implementeres.

Arbeiderpartiet foreslår et kvotesystem for industrien og kritiserer sågar Regjeringens tidlige kvotesystem for å være smalt og særnorsk. Hvordan de har fått nyhetsoppslag på at de er negative til kvotesystem, er for meg en gåte. Arbeiderpartiets forslag medfører faktisk at det blir færre utslippskvoter til industrien enn det Regjeringen foreslår, 70 pst. av 1990-utslippene mot Regjeringens 80 pst. Arbeiderpartiet understreker det ikke skal være lønnsomt å kjøpe seg fri fra tiltak, det *skal* koste!

I tillegg nektes norsk industri muligheten til å redusere utslipp ved å finansiere miljøtiltak i utlandet, hvor kostnadene er langt lavere og effektene langt høyere. Derimot drømmer Arbeiderpartiet om store nyvinninger i miljøteknologi, finansiert av et karbonfond. Sett i forhold til hva Arbeiderpartiet foreslår på Stortinget, er deres vakre ord til industrien bortimot verdiløse. I sum er Arbeiderpartiets klimapolitikk like ille som Regjeringens og SVs.

Tiltakene Regjeringen, SV og Arbeiderpartiet foreslår iverksatt før Kyotoprotokollen implementeres globalt, er et direkte angrep på norsk industri. Den globale etterspørselen av varer påvirkes ikke av norsk klimalovgivning. Industriproduksjonen forsvinner ikke, den flytter bare utenlands, og det er et dårlig virkemiddel i den såkalte globale miljøpolitikken.

De andre partienes ønske om at Norge skal være et miljøpolitisk foregangsland, må ikke få rasere et levende næringsliv her i landet. Fremskrittspartiet vil sikre norsk næringsliv likeverdige konkurransevilkår med konkurrentene i utlandet, noe som vi også fremmer forslag om. Vi må unngå urimelig strenge klimatiltak, slik som særnorsk kvotehandel eller avgiftsbruk er.

Det vil være helt håpløst for norsk industri dersom stortingsflertallet nå vedtar at industrien skal i gang med et nasjonalt kvotesystem fra 2005. For industribedriftene vil det medføre økte kostnader og konkurransevridning med hensyn til utenlandske konkurrenter.

Problemet med et særnorsk kvotesystem vil også være at vi ikke vet hvordan det vil harmonisere med et utenlandsk system som kommer etter hvert, dersom det kommer. Derfor burde man fra norsk side avstå fra et kvotesystem fra 2005 og heller vente på igangsettelsen av et bredt internasjonalt system som vi kan koble oss på. At norsk industri skal ta kostnadene med læringseffekten, blir helt håpløst etter vårt syn.

Fremskrittspartiet konstaterer at norsk industri har en velutviklet miljøbevissthet. Mange kostnadseffektive reduksjoner i såkalte klimagassutslipp er allerede gjennomført. Vurdering av kostnad og effekt må ligge til grunn for ytterligere tiltak. Norsk industri må få bruke Kyoto-mekanismene fullt ut til å investere i klimatiltak utenlands.

De fleste Kyoto-virkemidlene er avhengig av et internasjonalt system dersom de skal ha noe effekt uten å ødelegge for nasjonal industri. Regjeringen hindrer bevisst norsk industri i å kunne utnytte de internasjonale mulighetene som finnes. Det er innlysende at det er langt billigere å redusere utslippene fra gamle kullkraftverk utenlands enn ved moderne og miljøvennlige fabrikker i Norge. Eventuelle reduksjoner innenlands bør skje gjennom frivillige avtaler hvor bransjen selv finner kostnadseffektive virkemidler.

Kulde- og varmepumpebransjen ønsker å bruke en frivillig avtale for å tilfredsstille kravene til reduserte klimagassutslipp. Bransjen har allerede i dag etablert et gebyr og pantesystem for HFK/PFK.

En CO_2-avgift på disse gassene vil være med på å undergrave bransjens egne etablerte gebyr- og pantesystemer samt de øvrige utslippsreduserende tiltak som bransjen allerede har satt i gang. Innføring av en slik avgift i Norge vil påføre norske bedrifter økte kostnader i forhold til bedrifter i andre land som ikke er pålagt en tilsvarende avgift. Det blir derfor underlig at regjeringspartiene og SV vil innføre avgifter på en godt fungerende bransje, som tar de såkalte klimagassutslippene på alvor. Fremskrittspartiet ser ingen grunn til å risikere norsk næringsliv for å sikre Norge en symbolsk miljøstjerne.

Fremskrittspartiet må bare akseptere at de andre partiene her på huset aksepterer klimapanelets holdning til menneskeskapt global oppvarming. Det vi etterlyser, er en mer nyansert klimadebatt som kan bidra med mer kunnskap før vi eventuelt foretar så gjennomgripende tiltak som klimameldingen krever. Det er også forunderlig at man ikke har hatt en grundig premissdebatt i Norge, bare en tiltaksdebatt basert på klimapanelets premisser. Bare så det ikke skal være noen tvil, Fremskrittspartiet er like skeptisk som tidligere til klimapanelets værprognoser.

Gjennomføringen av Kyotoprotokollen vil ha betydelige nasjonale kostnader over lang tid. Tiltakene på de aller fleste samfunnsområder vil koste betydelige beløp og kreve gjennomgripende endringer i samfunnsstrukturen. I tillegg vil det ha effekt på eksportinntekter, deriblant gjennom redusert oljepris.

Derfor mener vi og fremmer forslag om at Regjeringen må legge frem en mer detaljert oversikt over hva dette vil koste det norske samfunnet. Hva kostnadene blir, ser ut til ikke å bry de andre partiene her på huset siden de ikke støtter vårt forslag.

Fra klimameldingen ble lagt frem og frem til i dag har vi fått mange innspill.

Fra industrien har vi fått svært mange gode argumenter for at vi ikke må innføre særnorske avgifter og et nasjonalt kvotesystem. Det industrien har sagt de må ha, er langsiktige rammevilkår, et internasjonalt kvotesystem og få lov til å bruke Kyoto-mekanismene fullt ut.

De samme argumentene har vi fått fra fagforeninger, fra ansatte, fra lokalsamfunn og også, som jeg nevnte tidligere i en replikk her, fra våre folkevalgte rundt omkring i hele landet. Derfor er vi skuffet over at de andre partiene ikke ser ut til å støtte våre forslag i innstillingen, som jeg herved fremmer.

Presidenten: Øyvind Korsberg har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Synnøve Konglevoll (A): I norsk klimadebatt, der det til tider kan være vanskelig for andre enn spesielt interesserte å følge med i alle begreper som svirrer rundt, skal Fremskrittspartiet ha én ting: De er forutsigbare, og de er ganske greie å forholde seg til – de kjører sitt eget løp.

Jeg syns særlig en merknad i denne innstillinga uttrykker Fremskrittspartiets holdning veldig godt, når de på side 6 i innstillinga skriver:

> «Skulle klimapanelet faktisk ha rett i sin analyse, er skadene allerede så omfattende og forslagene til klimatiltak gjennom Kyotoprotokollen så begrensede at de har liten effekt.»

Derfor burde vi avstå fra å innføre tiltak. Enten er det ikke sant det de sier, eller så er det så ille at vi ikke trenger gjøre noe. Det er jo på en måte en form for logikk det også. Men i sin iver etter å gjøre ingenting har visst Fremskrittspartiet glemt at det faktisk er mulig å gjennomføre miljøtiltak samtidig som vi sikrer norsk industri.

Og når fylkestinget i Nordland protesterer, er det jo mot Regjeringas opplegg de protesterer, mens det som Arbeiderpartiet og Senterpartiet har foreslått, er et opplegg som industrien kan leve med, samtidig som det er et krevende opplegg. Det er riktig, fordi vi mener at når vi gir større fleksibilitet og forutsigbarhet, må vi jo også sette høyere krav.

I tillegg vil man også opprette et karbonfond som skal ha som formål å utvikle og etablere ny miljøvennlig teknologi. Derfor er mitt spørsmål til representanten Korsberg: Kan han rydde litt opp i hvem det er f.eks. fylkestinget i Nordland eller fagforeningen protesterer mot?

Øyvind Korsberg (FrP): For å ta det siste først: Både fylkestinget i Nordland og andre lokalpolitiske fora protesterer mot konkurransevridning for norsk industri. Det er dette det dreier seg om. Om det er det flertallet som regjeringspartiene og SV står for, eller om det er den politikken Arbeiderpartiet står for, spiller egentlig ingen rolle, for Arbeiderpartiets politikk er like ille som det Regjeringen og SV i fellesskap har kokt sammen. Da syns jeg representanten Konglevoll bør lese litt av de innspillene vi har fått fra lokalsamfunnene rundt omkring i landet som blir berørt av dette vedtaket som skal fattes i dag.

Det er ikke helt riktig at Fremskrittspartiet kjører sitt eget løp i klimadebatten. Det gjør også SV. Forskjellen er bare at SV har fått Høyre og regjeringspartiene med seg på sitt løp. Jeg gratulerte dem innledningsvis med seieren. Jeg håper bare vi får en mulighet til å spille returkamp, men det er jeg ikke så helt sikker på.

Når det gjelder dette med Klimapanelet, tar vi selvfølgelig høyde for at en del av de spådommene som Klimapanelet kommer med, kan være riktige. Men jeg registrerer at Arbeiderpartiet og SV i hovedsak er helt sikre på at de spådommene som Klimapanelet kommer med, er riktige. De tar ingen forbehold om at det kan være andre ting, naturlige ting, som påvirker vårt klima. At vi har hatt rundt 30 istider gjennom tidene her i Norge, velger man altså glatt å overse, og at det var varmere for tusen år siden, velger man også glatt å overse. De bruker føre var-prinsippet. Føre var-prinsippet kan også være det at man unngår å sette i gang spesielle tiltak før man er sikker på årsakssammenhengen.

Hallgeir H. Langeland (SV): Eg må få lov til å takka for alt det skrytet som SV får. Det er riktig at SV har ein del sigrar å visa til. Det gjeld ikkje berre klimameldinga, i går var det foreldrebetaling i barnehagar, og tidlegare

har det vore ein 40 pst. stipenddel. Så me har ein del sigrar i det siste som det er viktig å huska på. Det er klart at me gjerne skal ta ein returkamp med Framstegspartiet, både nede i kjellaren og her, som vi har gjort før.

Men hadde det vore så enkelt som Korsberg vil ha det til! Problemet er nemleg det at straks miljøvernministeren og Regjeringa har fått vedteke noko som tenderer til å vera offensivt – altså der er ein del offensive tiltak – så spring dei til Framstegspartiet og inngår budsjettsamarbeid, som gjer det umogleg å få til ein skikkeleg offensiv, som SV ønskjer seg. Det er mitt dilemma: Framstegspartiet blir ein brems i å få til ein skikkeleg offensiv klimapolitikk, så sånn sett sigrar Framstegspartiet òg, dessverre, i budsjettsamanheng – og då ikkje til fordel for miljøet.

Framstegspartiet prøver å framstå som industriens store forsvarar. Det gjer dei ved på ein måte å halde fast ved Arbeidarpartiet sin gamle industripolitikk. Dess meir det ryk, dess meir pengar tener ein. Eigentleg høyrest det ut som ein ønskjer å importera nokre gamle rykande fabrikkar frå den tredje verda og flytta dei opp hit. Det kan verka som det er Framstegspartiet sin politikk. Ein ønskjer ikkje å ha ein offensiv miljøpolitikk.

Mitt spørsmål til Framstegspartiet: Når dei tapar i første runde, korfor vil dei ikkje vera med og støtta det forslaget som SV har om å utvikla teknologien, hjelpa bedriftene til å bli meir offensive?

Øyvind Korsberg (FrP): Når det gjelder returkampen i kjelleren, tror jeg det er en fordel både for undertegnede og for så vidt også for Langeland at vi spiller på lag, så unngår vi store skader. De gangene vi spiller på lag, pleier det å gå riktig bra, dersom SV gjør jobben sin.

Når det gjelder Fremskrittspartiet og Regjeringen, er det blitt sagt av statsråder tidligere at det samarbeidet har vært med på å styrke miljøvernet i Norge. Så det må man jo ta med seg.

Når det gjelder å flytte hit eventuelle industribedrifter i utlandet som forurenser betydelig, er kanskje det en god idé, så disse bedriftene kan komme inn under den miljølovgivningen vi har her i Norge, som sannsynligvis er den strengeste. Men som jeg sa i mitt innlegg, tror jeg ingen fornuftige bedriftseiere tar sjansen på å flytte til et så spesielt land som Norge, der næringslivet må trene på å betale avgifter.

Presidenten: Presidenten håper at denne gode stemningen holder seg til 1-2-tiden i natt.

Bror Yngve Rahm (KrF): Jeg skal iallfall ikke bidra til at stemningen blir ødelagt utover kvelden.

Jeg må få lov å si at er det noe jeg er enig med Synnøve Konglevoll i, er det at Fremskrittspartiet er svært forutsigbart i miljøpolitikken, eller den manglende miljøpolitikk. Så av og til vurderer vi om det har noen hensikt å kjøre replikkordskifter. Likevel føler jeg at det er grunn til gjøre det, for Fremskrittspartiet tegner faktisk et bilde av konsekvensene av dette kvotesystemet som er langt mer dramatisk enn det prosessindustrien selv gjør. Vi har de siste dagene fått signaler fra deler av prosessindustrien, som faktisk sier at dette kan vi leve med, dette tar vi som en utfordring, nettopp fordi vi parallelt med at vi legger inn et kvotesystem som er fleksibelt, som er forutsigbart, legger inn klare føringer som skal sikre konkurranseevnen til norsk industri. Disse to tingene har Samarbeidsregjeringen greid å ivareta, vi stiller oss ikke på den ene eller den andre siden, vi greier å kombinere dette.

Så har Øyvind Korsberg vært inne på føre var-prinsippet i sitt innlegg og i replikkordskiftet og brukt det på en litt underlig måte. Jeg erindrer at i forbindelse med debatten om Sellafield har Fremskrittspartiet vært enig i følgende vurdering her hjemme: Det faktum at vi ikke helt ut vet konsekvensen av utslippet fra Sellafield, gjør det nødvendig at vi handler nå. Hvorfor bruker ikke Fremskrittspartiet akkurat det samme prinsippet når det gjelder klimapolitikken? Det er det ene spørsmålet.

Det andre spørsmålet går på begrepet «særnorsk», som har blitt et slitt uttrykk i debatten i Norge, særlig i miljøpolitikken. Hva tenker representanten Korsberg om at i de fleste europeiske land snakker man faktisk om f.eks. særsveitsiske og særdanske tiltak? Her for bare en uke siden var dansk prosessindustri ute og var bekymret for særdanske virkemidler som ville sette dansk industri i en konkurransemessig uheldig situasjon. Lever Korsberg og Fremskrittspartiet i en forestilling om at klimaproblemene kun er noe som angår Norge, og som kun er en utfordring for norsk industri, norsk næringsliv, eller tar man innover seg at det faktisk foregår en hel masse rundt omkring i Europa og i de enkelte land, der alle uttrykker akkurat den samme bekymringen: Vi skal gjøre noe, bare ikke vi får kanskje særdanske avgifter, det kan være farlig?

Øyvind Korsberg (FrP): Presidenten var inne på at det er godt miljø. Det er bestandig godt miljø der Fremskrittspartiet er.

Representanten Bror Yngve Rahm var inne på at deler av prosessindustrien var glad for og fornøyd med det som var skjedd.

Jeg skal få sitere det som står på PILs hjemmesider:

> «PIL beklager sterkt at Stortinget med et knapt flertall går inn for kvotehandel for deler av industrien. PILs forslag til løsning ville med langt mindre byråkrati og til lavere kostnader for både bedriftene og det offentlige sikret et minst like godt resultat for miljøet.»

Så PIL er ikke så veldig godt fornøyd med tingenes tilstand som representanten Rahm prøver å gi inntrykk av.

Når det gjelder Sellafield, er det rimelig enkelt. De utslippene som kommer fra Sellafield, kan spores direkte til Norge. Det er faktisk reelt utslipp, og det er problemer det går an å gjøre noe med, rimelig enkelt.

Når det gjelder særnorske tiltak og rammebetingelser, ligger det også i det begrepet at vi ønsker å legge forholdene til rette for norsk industri og gjøre de særnorske tiltakene så gode at det er interessant for industrien å være her til lands, og gjerne så gode at andre etablerer seg.

Når det gjelder Fremskrittspartiets syn på klimaendringene og kostnadene, må vi bare få minne representan-

ten Rahm om at verken USA, Canada og Australia ser ut til å ville ratifisere denne avtalen. Det ene er at kostnadene blir for høye, og det andre er at man er mer i tvil om hvorvidt tiltakene for eventuelt å stoppe de menneskeskapte klimaendringene er gode nok.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Ingmar Ljones (KrF) (ordførar for sak nr. 5): Vi har utvikla eit leve- og forbruksmønster i Noreg som kan føra til at vi på mange område passerer jordas og skaparverkets tolegrense. Vi er sårbare for dei langsame, snikande endringane som har si årsak i at vi ikkje tek vare på naturen og forvaltar ressursane rett. Terroråtaket den 11. september viste oss kor sårbare vi er. Men vi er sårbare ikkje berre når det gjeld åtak som skakar opp ei heil verd. Vi kjenner ikkje fullt ut følgjene av den menneskeskapte forureininga. Likevel har vi rett til å forvalta og bruka, men ikkje forbruka og øydeleggja jorda sine ressursar.

Eg blir overraska når eg høyrer folk snakka om miljøhysteri. Skulle ikkje vi i vørdnad for skaparverket vera dei første til å hegna om og ta vare på skaparverket, der mennesket er den ypparste skapningen i mangfaldet av det fine samspelet som skaparverket representerer? Endringane i forbruksmønsteret har endra seg mykje dei siste 30–40 åra, og konsekvensane av ressursbruken og livsstilen byrjar å gjera seg gjeldande.

Då energi- og miljøkomiteen var på Svalbard i mai, fekk vi høyre frå det vitskaplege miljøet der at det er stor ubalanse i prosessane i havet, på land og i atmosfæren. Mykje tyder på at ressursbruken vår fører til klimaendringar. Forskarar ved Universitetet i Norwich synte i førre veke at den globale middeltemperaturen i januar, februar og mars i år låg om lag 0,7 grader over gjennomsnittstemperaturen i åra 1961–1990. Det er ikkje sikkert at dette heng saman med utslepp av klimagassar til atmosfæren, men det er svært sannsynleg, uttalar forskarane. Dette er tydelege nok signal til at vi i Kristeleg Folkeparti vil ta dei naudsynte grepa for å snu utviklinga. Det Stortinget vedtek i dag, legg grunnlaget for ein slik snuoperasjon. Forvaltaransvaret krev at vi skal vera føre var og sørgja for at den vidare utviklinga blir leidd i ei berekraftig retning.

I året 1990 var det om lag 5,1 milliarder menneske på jorda. I år 2000 var det om lag 6,3 milliarder. I år 2020 kan det ifølgje prognosane kanskje vera om lag 8 milliarder menneske på jorda. Det kan vera to utviklingsalternativ. Det eine er at 20 pst. av menneska på jorda forbrukar 80 pst. av ressursane, og dei resterande 80 pst. skal greia seg med om lag 20 pst. av ressursane. Det andre alternativet er at vi får om lag lik fordeling av ressursane. Då kan det vera nok mat og andre ressursar til 8 milliardar menneske. Desse tala er usikre, ja vel, men alvoret er ikkje mindre av den grunn.

Det er oppmuntrande at hovudprinsippa i Samarbeidsregjeringa si tilleggsmelding no blir vedtekne i Stortinget. Vi får fleirtal saman med SV, som har jobba systematisk, for eit nasjonalt kvotesystem som skal ta til å verka i året 2005. Det er tre år før andre aktuelle land skal følgja Kyoto-protokollen. Det nasjonale kvotesystemet skal vera eit smalt system, der dei sektorane som til no ikkje har betalt CO_2-avgift, skal gå inn. Det gjeld i all hovudsak prosessindustrien. Dette systemet vil sørgja for at dei mest kostnadseffektive reduksjonstiltaka blir gjennomførte, og det vil sikra oss verdifull læring når landa i 2008 skal inn i det breie internasjonale systemet som Kyotoprotokollen legg opp til. Dette sikrar eit effektivt og fleksibelt system, der verksemder som gjer større reduksjonar, kan få kvotar til overs. Desse verksemdene kan selja til verksemder med meir kostbare tiltak.

Ulike verksemder har ulike føresetnader for å oppnå utsleppsreduksjonar. Regjeringa ønskjer ein dialog med industrien både om den endelege utforminga av kvotesystemet og om fordelinga av kvotar verksemdene imellom. Den samla tildelinga skal baserast på ein 20 pst. reduksjon, men denne reduksjonen må ikkje nødvendigvis fordelast likt mellom bransjar og verksemder.

Prinsippet ligg fast, vi skal ha eit nasjonalt kvotesystem som vil gi den beste måten å kutta utsleppa i Noreg på. Tilleggsmeldinga slår fast at Regjeringa ved den endelege utforminga vil leggja til grunn at ingen verksemder som er lønsame med ein internasjonal kvotepris under Kyoto-avtalen, blir nøydde til å flytta ut som følgje av særleg høge klimakostnader før 2008.

Arbeidarpartiet har hevda at det systemet vi får fleirtal for i dag, ikkje er målretta nok og berre vil føra til at industri blir lagd ned og flytta ut av landet. Dette vil eg gjerne kommentera. Eit viktig element i Arbeidarpartiet sitt forslag er at verksemder som blir lagde ned, skal inkluderast i utsleppsmålet. «Bobla», som det blir kalla, blir fastsett ut frå ein reduksjon av samla utslepp i 1990, utan justeringar for verksemder som blir lagde ned. Det kan berre tyda at systemet kan stimulera til nye nedleggingar.

Arbeidarparitet har hevda i debatten i dag at deira system er meir ambisiøst enn det nasjonale kvotesystemet. Korrigert for nedleggingar er deira opplegg neppe meir ambisiøst enn Regjeringa sine mål. Dessutan legg Arbeidarpartiet opp til at målet skal vera nådd først innan 2008. Utsleppa kan difor vera høgare i perioden fram til då. Regjeringa sitt opplegg er at kvotane skal tildelast basert på ein 20 pst. reduksjon for heile perioden 2005-2007.

Eit nasjonalt kvotesystem er berre ein del av den meir ambisiøse klimapolitikken som Samarbeidsregjeringa legg opp til. I tillegg har vi fått fleirtal for ei rekkje tiltak som vil hjelpa oss å nå måla vi har forplikta oss til.

Det skal etablerast ei avgift for drivhusgassane HFK og PFK, og dei etablerte innsamlingsorgana skal opprettholdast. Desse gassane finst for det meste i elektriske apparat som kjøleskap og frysarar. Vidare er det fleirtal for å vurdera ei refusjonsordning som tilbakeførar avgifta til selskapa som står for innsamlinga.

Over halvparten av CO_2-utsleppa i Noreg kjem frå sokkelen, og nærare ¾ av auken i CO_2-utsleppa er venta å koma her. Fleirtalet i komiteen ber difor Regjeringa vurdere tiltak for å realisera elektrifiseringsprosjekt på sokkelen.

Komiteen ber vidare Regjeringa setja i gang eit introduksjonsprogram for bruk av biodrivstoff for å auka volumet av dette i Noreg. Ein meir effektiv energibruk er også viktig for å få ned utsleppa av klimagassar. Dersom vi i større grad maktar å stetta trongen for oppvarming frå andre energikjelder enn elektrisitet, har vi gitt eit viktig bidrag til klimaarbeidet. Komiteen ber difor Regjeringa vurdera verkemiddel for å stimulera til vassboren varme i større bygg.

Kristeleg Folkeparti meiner at søppel for ein stor del representerer vesentlege ressursar. Mykje meir av søppelet kan nyttast til gjenbruk, eller det kan brennast for å skaffa energi. Igjen kan det transporterast gjennom vassboren varme. For å hindra utslepp av klimagassar frå søppeldeponi må endringar i sluttbehandlingsavgifta på avfall bli lagde opp ut frå klimaomsyn. Fleirtalet i komiteen viser i denne samanhengen til at Regjeringa i tilleggsmeldinga skriv at dei vil vurdera eit forbod mot deponering av avfall som kan brytast ned.

Det er ein hugnad å kunna konstatera at det i dag blir fleirtal for ein ambisiøs klimapolitikk. Men vi politikarar greier ikkje dette åleine. Eg er glad for det engasjementet som har vore frå mange friviljuge lag, organisasjonar og einskildmenneske som har gitt oss gode råd på vegen i prosessen. Friviljuge organisasjonar, einskildmenneske og verksemder må arbeida saman for at dette skal lukkast. Alle kan gi si tilskunding. Vedtaket seinare i dag er starten på dette arbeidet. Det er nødvendig for at vi i Noreg skal medverka til ei berekraftig utvikling.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Vaksdal (FrP): Et ensidig nasjonalt kvoteregime, som representanten Ljones snakket om, vil skape store ulemper for norsk industri i forhold til industri i andre land vi konkurrerer med. Derom hersker det ingen tvil.

Regjeringen og stortingsflertallet ser ikke ut til å bry seg særlig om dette. Det viktigste er åpenbart å drive symbolpolitikk og være best i klassen. Mange bedrifter vil som følge av dette få store problemer, titusener av arbeidsplasser kan gå tapt, og vi risikerer at store deler av den industriproduksjon vi har, vil flytte ut av landet.

Vil representanten Ljones gi meg en eneste fornuftig forklaring på den globale miljøgevinst man vil oppnå ved å eksportere store deler av denne industrien til andre land, der man har en energiproduksjon som i stor grad er basert på kullkraft? Resultatet må jo bli det stikk motsatte.

Ingmar Ljones (KrF): Det er greitt å få eit slikt spørsmål, for då kan eg utdjupa dette med kvotesystem, både einsidig nasjonalt kvotesystem og tildelinga elles.

Det kan vera vanskeleg å få tak på skilnadene mellom dei ulike systema også ut frå den mediedebatten som har vore, men eg skal prøva å gjera greie for det enkelt, korleis vi tenkjer det, og korleis Samarbeidsregjeringa tenkjer dette gjennomført.

Dersom vi skulle ha ei «boble» – det er eit merkeleg ord – og det altså skulle tildelast samla kvotar til prosessindustrien, og PIL sjølv skulle ta hand om det, ville det føra til at kvotane kan bli handelsvare. Og det er ikkje det som det skal fokuserast på, men å redusera klimautsleppa.

Det er meir naturleg å ha kontakt med dei einskilde verksemdene, ta utgangspunkt i det utsleppsnivået dei hadde i 1990, og så framskrive det. Har dei redusert aktiviteten, kan det bli mindre tildeling. Har dei auka produksjonen, kan det bli auke i tildelinga.

Dette ville jo vera eit system som kan kontrollerast. Då er det klare mål – 20 pst. reduksjon, med utgangspunkt i 1990. Det er forskjellig frå om ein også skulle tildela kvotar til bransjen i høve til verksemder som er lagde ned. Det er eit langt meir innfløkt system. Eg er overtydd om at industrien – og vi har hatt mange samtalar med representantar for PIL – då også vil kunna medverka og for sin del skaffa informasjon for å få eit oversiktleg og klart definert system. Ingen skal få så tronge kår at dei blir tvinga til å leggja ned før 2008, dersom dei ikkje elles ville gjera det under Kyotoprotokollen. Her er det ikkje snakk om å driva symbolpolitikk. Tvert imot, den er tydeleg og synleg. Den har også ført til sterke reaksjonar. Det er ikkje tvil om kva Regjeringa vil, og kva fleirtalet i dag vil. Så eg trur ikkje det er fare for at det blir eksportering av denne industrien til utlandet. Vi treng den her, og her kan det også skje på miljøriktig måte, i samarbeid med industrien.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Inger S. Enger (Sp) (ordfører for sak nr. 2 og sak nr. 3): Det er understreket mange ganger i dag at klimameldinga er svært viktig både i nasjonal og global sammenheng. Det er Senterpartiet naturligvis helt enig i. I miljøsammenheng regnes jo biologisk mangfold, forørkning og klimaendringer som de tre største miljøutfordringene i verden. Av disse mener vi at klimaendringer er den alvorligste trusselen.

I innstillinga er komiteen sjølsagt ikke enig om alle ting, men de fleste vil at Norge skal være et foregangsland når det gjelder å innfri klimaforpliktelsene vi har tatt på oss etter Kyoto-avtalen, og at vi skal innføre et kvotesystem fra 2008. Det er særlig virkemidlene for perioden 2005-2007 og noen sektorvise tiltak det er litt uenighet om.

Når en er så pass langt ute i talerrekka som nå, er det vel ikke så mye nytt å komme med. Det eneste måtte være å innføre begrepet «avtalebaserte kvoter», for det er vel i grunnen der vi ender. Men jeg vil gjerne begrunne hvorfor Senterpartiet ikke slutter seg til flertallets system med tidligkvoter, men tror det er bedre med en annen ordning.

For det første snakker vi om tida fra 2005-2007. Det er svært kort tid. For det andre tror vi ikke at dette vil virke etter hensikten. Flertallsforslaget går ut på at det skal innføres et særnorsk, smalt kvotesystem som bare omfatter noen typer virksomheter. Det innebærer at den kraftkrevende prosessindustrien får en uforholdsmessig stor

belastning. Vi risikerer at norske bedrifter, flere av dem i distrikter med svært få andre næringsmuligheter, kan bli nedlagt og produksjonen flyttet til land uten utslippsrestriksjoner, der klimautslippene pr. produsert enhet er mye høyere enn i Norge. Et kvotesystem vil først fungere etter hensikten når det blir internasjonalt og mange ulike sektorer er med. Dette er altså grunnen til at Senterpartiet har funnet det riktig å gå imot et tidlig kvotesystem fra 2005 til 2008.

Avfallssektoren må også inkluderes når det er snakk om klimapolitikk. Det er en omfattende problematikk som ikke bare har med metanutslipp å gjøre. I et bruk og kast-samfunn som vårt blir det dessverre mye søppel, og transporten blir ofte lang. Det er jo et miljøproblem i seg sjøl. Det kan bli større dersom det satses på svært store anlegg hvor avfallet transporteres inn fra et stort omland. Det er lett å si at det skal innføres forbud mot deponering av nedbrytbart avfall, men gode løsninger er noe annet. En må være klar over at det er flere anlegg som utnytter metangassen fra deponiet til produksjon av elektrisk strøm eller til varmeanlegg. Det er viktig at denne typen anlegg ikke overses, men får en særskilt behandling. Dette må jo også være en form for gjenbruk av ressurser.

Vi har et høyt strømforbruk i Norge. Dette er for edel energi til at den skal brukes mye til oppvarming. Det er derfor nødvendig å vri forbruket over til andre energikilder enn elektrisitet. Enova blir svært viktig på dette området. Selskapet må tilføres mer penger, slik at det på en effektiv måte kan gi fortgang i prosessen med å få i gang produksjon av ny fornybar energi. Biobrensel blir et viktig stikkord på dette området. Innsatsen må økes betydelig for at vi skal nærme oss nivået i nabolandene våre.

Ellers er det bra at et flertall i komiteen går inn for å se på modernisering av eksisterende vannkraftstruktur, og viser til at mikro- og minikraftverk kan bygges i alle vassdrag der det ikke medfører vesentlige inngrep.

Som jeg nevnte i en replikk til SV i stad, fremmer Arbeiderpartiet og Senterpartiet et forslag om å iverksette et introduksjonsprogram for bruk av biodrivstoff. Det er et vesentlig bidrag til transportsektoren, hvor utslippene stadig øker.

Jeg håper innsatsen framover blir brukt på aktivt arbeid med utslippsreduksjoner i samarbeid med alle involverte, slik at diskusjonen om et særnorsk kvotesystem i en treårsperiode ikke overskygger det langsiktige og viktige arbeidet.

Jeg vil også til slutt si at Senterpartiet slutter seg til forslagene under I og II. Det burde ikke vært nødvendig, men når Regjeringen legger opp til at vi skal samarbeide med industrien, er vi de første til å støtte det.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Heidi Sørensen (SV): Da jeg leste gjennom innstillingen, kunne jeg ikke unngå å legge merke til at Senterpartiet står alene om en liten merknad som understreker at i de tilfeller hvor det er konflikt mellom hensynet til å bevare biologisk mangfold og å sette i gang klimatiltak, må man prioritere å sette i verk klimatiltaket. Sagt med andre ord må det bety at det er bedre å utrydde arter enn det er å slippe ut klimagasser. Dette er i beste fall litt sært. Både det å utrydde en art og det å slippe ut klimagasser er det vi kaller irreversible miljøproblem. Jeg lurer på hvorfor Senterpartiet har denne litt merkelige merknaden i innstillingen. Kanskje henger det sammen med at Senterpartiet også er det eneste partiet som kaster seg inn på et svært kontroversielt område, nemlig det som gå på opptak av CO_2 i skog. De ønsker at dette må regnes inn i kvotesystemet så tidlig som mulig. Dette er et faglig meget vanskelig felt. Dette er et område hvor man må være veldig forsiktig så man ikke regner seg helt bort. Jeg lurer på: Hvorfor har Senterpartiet denne iveren?

Ellers er jeg veldig glad for at både Senterpartiet og Arbeiderpartiet støtter – nærmest i sin helhet – de Dokument nr. 8-forslagene som representantene Langeland, Ryan og jeg selv har lagt fram når det gjelder bioenergi og biodrivstoff. Ikke minst er jeg glad for støtten til å utfase oljefyring. Det er en stor jobb vi står overfor. Men til Senterpartiet og dere andre vil jeg si: Elsk meg gjerne, men ikke elsk meg i hjel. Når vi i merknads form har fått gjennomslag i forhold til biodrivstoff, så vær så snill, ikke la forslaget bli nedstemt i Stortinget i dag, men stå sammen for å få til resultatene. Det er det som teller.

Inger S. Enger (Sp): Når det gjelder elsking, så trur jeg andre får ta seg av det, både når det gjelder representanten Sørensen og meg.

Jeg mener at klimaendringer faktisk er den største av miljøutfordringene. Representanten Sørensen sier at det ikke går an å sette dem opp mot hverandre, men for egen del mener jeg at dette med klimaendringer er det alvorligste. Det er klart at det meget raskt vil påvirke biologisk mangfold. Man kommer ikke fra den sammenhengen. Det var det ene.

Det andre var en bitteliten merknad fra Senterpartiet, hvor det står at det er viktig at CO_2-regnskap i forhold til skog tas med. Jeg mener det er en viktig forutsetning at dette knyttes til klima, og det må knyttes til aktive tiltak. Uansett om skogen etter hvert skal inn i kvotesystemet eller ikke, er det uomtvistelig at den gir en stor effekt i klimasammenheng. Vi er opptatt av utslipp, og da må vi også være opptatt av det som binder CO_2. Jeg synes det er mangelfullt at skog og skogpolitikk ikke trekkes inn mer enn det det faktisk gjør. Det burde vært innarbeidet som en del av Norges langsiktige klimapolitikk. Det er også viktig å nevne at biobrensel ønsker vi alle å få mer av, og da er skogen ganske viktig. Dessuten er det én ting til: Hvis vi bruker trevarer i stedet for å bruke f.eks. plastikk, vil det også være ganske bra i forhold til klima.

Til slutt: Når det gjelder dette med biodrivstoff, synes jeg det ville være bedre om det ble gjort motsatt: at SV i løpet av dagen – det er god tid – fikk overbevist Regjeringen til å gå inn for forslaget.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

May Britt Vihovde (V): Stortinget gjer i dag eit historisk miljøvedtak. Global oppvarming er saman med

trusselen mot det biologiske mangfaldet den miljøtrusselen verda står overfor, og ved å vedta denne klimameldinga tek landet det første steget på det som må bli ein veldig lang veg fram mot ei meir berekraftig utvikling.

Sjølv om det framleis er stor uvisse om kor stor temperaturauken vil bli dei neste 50–100 åra, er det stor einigheit blant dei aller fleste forskarar – sjølv om Framstegspartiet hardnakka framleis påstår det motsatte – om at den globale oppvarminga vil bli betydeleg, og at denne oppvarminga skjer på grunn av menneskeleg aktivitet. Fleirtalet i Stortinget tek i dag eit langsiktig ansvar for miljø, velferd og næringsutvikling i Noreg.

Nødvendigheita av å gjennomføra tiltak mot klimaendringane dreier seg ikkje om å sikra vår eiga velferd og framtid, men først og fremst om å sikra velferda og framtida for barna våre og deira etterkommarar.

Når Framstegspartiet så tydeleg avviser heile problemstillinga, er det ikkje overraskande – dette partiet fører ein konsekvent miljøfiendtleg politikk – men det er i høgste grad uansvarleg.

Venstre er nøgd med å vera del av ei regjering som i denne saka legg fram ein offensiv og forpliktande klimapolitikk. Tilleggsmeldinga avlevert av regjeringa av Venstre, Kristeleg Folkeparti og Høgre er betydeleg meir ambisiøs enn den arbeidarpartiregjeringa leverte i fjor.

Venstre støttar ei tidleg innføring av nasjonale kvotar frå 2005. Slik dette kvotesystemet no blir lagt opp, har det fått ei god utforming. Ein 20 pst. reduksjon av klimagassutslepp frå verksemder omfatta av kvotesystemet er ei realistisk, men framleis truverdig målsetjing.

Kvotesystemet blir innført berre for utslepp som i dag ikkje er omfatta av CO_2-avgift. Det inneber ei betydeleg utviding av kva utslepp som i Noreg dermed blir omfatta av utsleppsreduserande tiltak.

At Arbeidarpartiet og Senterpartiet går saman med Framstegspartiet mot innføring av eit forpliktande kvotesystem, og heller ønskjer å basera seg på mindre forpliktande frivillige avtalar, er ikkje overraskande. Heile Arbeidarpartiet sin regjeringsperiode på 1990-talet var prega av mykje retorikk om ei berekraftig framtid, idear om å tenkja globalt og handla lokalt, men heilt utan vilje til å gjennomføra forpliktande praktiske tiltak.

Når Arbeidarpartiet hevdar at deira forslag om 30 pst. reduksjon i utsleppa er meir ambisiøst enn Regjeringa sitt kvoteforslag, er dette meir enn tvilsamt, spesielt fordi Arbeidarpartiet inkluderer utsleppsreduksjonar som følgje av nedlagd industri i sine berekningar.

Det er ikkje ofte små land har moglegheit til å innta ei leiarrolle i den internasjonale utviklinga. Regjeringa og Sosialistisk Venstreparti medverkar med dette klimavedtaket til at Noreg inntek ei slik leiarrolle internasjonalt. Vi tek med dette eit viktig strategisk val som er viktig for miljøet, og som på sikt også er næringspolitisk nødvendig. Dette vil føra til at det må bli gjennomført ein del investeringar, men vi må òg ha klart for oss at det på sikt vil bli langt dyrare å la vera.

Til slutt har eg lyst til å seia at Sosialistisk Venstreparti og Venstre har i veldig mange miljøpolitiske saker vore einige. At Sosialistisk Venstreparti no har inngått ei forpliktande avtale saman med Regjeringa, set me i Venstre veldig stor pris på, for me trur faktisk at når desse to partia går saman med dei andre partia i Regjeringa, så er det det beste for miljøet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Synnøve Konglevoll (A): Jeg hadde faktisk ikke tenkt å ta replikk på Venstre i dag. Men selv om representanten Vihovde nettopp kom inn i salen, kan det ikke stå uimotsagt når representanten Vihovde sier at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Fremskrittspartiet går sammen om denne saken. Det burde være tydelig bl.a. av innleggene fra Fremskrittspartiet at de er sterkt uenig i våre forslag, og at våre forslag faktisk stiller strengere krav til industrien enn Regjeringens forslag gjør. Det mener vi vi kan gjøre, nettopp fordi vårt forslag er mer fleksibelt, det er mer forutsigbart, og vårt forslag vil bidra til omstilling av norsk industri i en mer miljøvennlig retning. Derfor er det bedre miljøpolitikk, og det er bedre industripolitikk.

Så til slutt: Representanten Vihovde var veldig glad for det forpliktende samarbeidet som SV og Regjeringen har i denne saken. Jeg vil gjerne utfordre representanten Vihovde på om ikke Regjeringen da kunne følge opp dette samarbeidet og stemme for et Dokument nr. 8-forslag som SV har fremmet, men som de ikke er med på i innstillingen, nemlig om å innføre et introduksjonsprogram for biodrivstoff. Det forslaget er ikke SV med på i innstillingen, fordi de har gått i samarbeid om en merknad med regjeringspartiene i innstillingen. Men hvorfor kan ikke regjeringspartiene være med på dette forslaget, som er ganske rundt, men som likevel har et klart føringssignal om at man skal satse på biodrivstoff og introdusere det? Det ville være trist dersom regjeringspartiene skulle bidra til at det ble stemt ned i dag.

May Britt Vihovde (V): Sjølv om eg ikkje har vore i salen heile dagen, så har eg sete på kontoret mitt og prøvd å følgja med i debatten.

Eg òg registrerer at Framstegspartiet, Senterpartiet og Arbeidarpartiet ikkje er saman om alle merknader, men eg registrerer at dei går i same retning. Eg synest det er leit at Arbeidarpartiet, som i ein god del samanhengar har vist evne til å tenkja miljø, tenkja berekraftig utvikling, reverserer og stoppar opp når det verkeleg gjeld.

Eg meiner faktisk at det kvotesystemet som Regjeringa legg opp til, er det som vil gi størst effekt. Det vil òg gi omstillingsmoglegheiter for industrien vår, for å tilpassa seg eit system som kjem, og som dei då skal retta seg etter, i staden for desse avtalane.

Så er det ein del forslag som ligg føre. Men dersom ein går inn og ser i innstillinga, ser ein òg ein del merknader frå Kristeleg Folkeparti og Høgre – Venstre er ikkje med i komiteen – der dei støttar opp om intensjonen i desse merknadene. Regjeringa har uttrykt at den ønskjer å vurdera enkelte ting, og ein del ting har konsekvensar for budsjettet i 2003. Desse forslaga ønskjer ikkje me å

støtta opp om, me vil avventa kva som kjem i 2003-budsjettet.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Hvis vi slipper til en taler til, går vi litt utover den reglementsmessige tiden for formiddagsmøte. Vi kan gjerne gjøre det, presidenten regner med at natten likevel blir lang nok.

Sylvia Brustad (A): Jeg hadde forventet at de vedtakene Stortinget skulle fatte i dag om klimapolitikken, ville være ambisiøse, forpliktende og konkrete. Min påstand er at resultatet vi kommer til å oppleve i løpet av kvelden, vil være det motsatte. Regjeringspartiene sørger for at svært få av de forslagene som kunne ha ført til en bedre miljøpolitikk, en miljøpolitikk som monner, får flertall.

Perioden etter 2008 er det ikke særlig uenighet om. Men for perioden fram til da får Regjeringa altså gjennom sitt forslag til et smalt, nasjonalt kvotesystem, med støtte fra SV.

Jeg må si at jeg virkelig hadde trudd at når SV støtter dette forslaget, så ville de få noe tilbake. Så langt jeg kan se, har SV ikke fått støtte til noen av de forslagene som de ønsker støtte til. Alt tyder på at symbolene er viktigere enn realiteten for disse partiene i denne saken.

Jeg må ta avstand fra en del påstander som har kommet under denne debatten, senest fra Venstres Vihovde, som fra denne talerstolen sa at Arbeiderpartiets forslag går i samme retning som Fremskrittspartiets. Nei, det er feil. Jeg tar også avstand fra Korsbergs utsagn om at Arbeiderpartiets politikk er like ille som regjeringspartiene og SVs. Dette faller på sin egen urimelighet, særlig når vi vet at Arbeiderpartiet og Senterpartiets forslag har støtte fra en samlet industri, fra både arbeidstakere og arbeidsgivere, i tillegg til Bellona.

Når vi går inn for at prosessindustrien skal redusere sine utslipp med 30 pst., i motsetning til regjeringspartiene og SVs 20 pst., er det et forslag som er bedre både for miljøet og for industrien enn det forslaget som vil få flertall her i kveld. Industrien ønsker å stå sammen om tiltakene istedenfor å få tildelt like store kvoter til hver enkelt bedrift, slik som flertallet i kveld går inn for. Jeg synes også at det samarbeidet som industrien har vært med på sammen med myndighetene gjennom svovelavtalen, har vist at industrien er villig til å ta ansvar.

Det eneste forslaget som regjeringspartiene så langt ser ut til å samle seg om, nemlig å pålegge sin egen regjering om å samarbeide med industrien, er mildt sagt oppsiktsvekkende. Men det ser ut til at det er helt nødvendig. Etter vår vurdering har det vært dårlig kontakt med industrien i forkant av denne prosessen. Vi får håpe at det blir bedre i framtida, og vi er gjerne med på å støtte et pålegg om at Regjeringa bør samarbeide med industrien.

For oss i Arbeiderpartiet er det resultatene som teller, ikke de fine ordene. Vi ønsker en klimapolitikk som er ambisiøs, og som gir resultater, men som samtidig er slik at vi ikke risikerer nedleggelser av industri i Norge. Det vil bare føre til at produksjonen flyttes til andre land som ikke på langt nær har så strenge miljøkrav som Norge. Med Regjeringas opplegg derimot er jeg redd for at vi vil få nedleggelser av industri i Norge. Og det er ikke noe vi har funnet på av oss sjøl. For eksempel sier direktøren ved TTI i Tyssedal det veldig klart i Hardanger Folkeblad den 14. juni:

> «Vedtaket» – han snakker da om det vedtaket som flertallet vil gå inn for her i kveld – «slik jeg forstår det i dag, betyr kroken på døra for oss. 200 arbeidsplasser er i fare.»

Dette kan bli situasjonen for mange lokalsamfunn, dersom vi får se resultatene av flertallets klimapolitikk.

Arbeiderpartiet vil at vi også før Kyoto-perioden starter i 2008, skal gjennomføre reduksjoner her hjemme, slik at vi står mest mulig rustet til å oppfylle våre forpliktelser i Kyoto-perioden. Da må vi bruke penger på å utvikle en ny og moderne teknologi. Da kan ikke norske aktører kjøpe seg fri gjennom billige tiltak i u-land. Det er også bakgrunnen for at vi foreslår at det opprettes et karbonfond, der alle kan delta i finansieringa av teknologiutviklende prosjekter, i tillegg til andre tiltak som representanten Konglevoll har gjort rede for.

Jeg vil helt på tampen også nevne oljesektoren, som er en av de største kildene til klimautslipp. Vi vet at mye av utslippene kommer fra kraftproduksjonen på plattformene, og det er bakgrunnen for at vi vil få fortgang i planene om elektrifisering på sokkelen. Vi går langt når vi sier at vi ønsker at det skal bli et gasskraftverk med CO_2-håndtering. Vi går langt når vi sier at det prosjektet, sammen med andre prosjekter som gjelder elektrifisering, må bety en reduksjon på minst 3 mill. tonn CO_2.

Heller ikke dette vil regjeringspartiene være med på. Nå er det ikke noe poeng å ha konkurranse om hvem som er best. Men det er et poeng at vi fatter vedtak som betyr noe for klimaet vårt, og at vi også fatter vedtak som betyr noe for den industrien som faktisk er den minst forurensende i verden.

Presidenten: Presidenten vil nå heve møtet. Nytt møte settes kl. 18, og da fortsetter vi behandlingen av sakene nr. 1–5.

Møtet hevet kl. 15.05.